

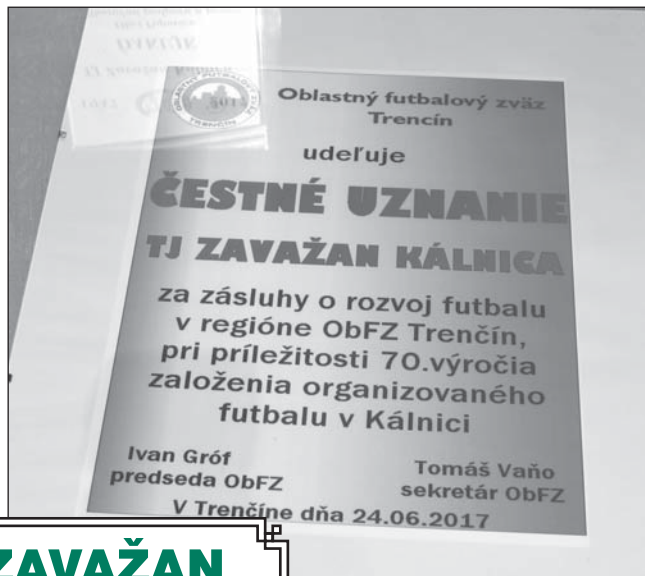
KÁLNICKÉ OZVENY

www.kalnica.sk

Ročník XXI. číslo 2 - november 2017

Zdarma pre občanov Kálnice

70. výročie TJ ZAVAŽAN v Kálnici

Foto: Ján Valovič

OBECNÉ ZASTUPITEĽSTVO INFORMUJE

Obecné zastupiteľstvo sa od 16. 5. 2017 do 22. 11. 2017 zišlo štyrikrát a prijalo nasledovné uznesenia:

154-2017/Z - OZ schvaľuje doplnený program rokovania OZ v bode 8. Rôzne a) Súpis psov v obci;
 b) Návrh na majetkoprávne vyrovnanie a berie na vedomie overovateľov zápisnice Ing. Milana Ďuriša a Žanetu Potočkovú;
 155-2017/Z - OZ berie na vedomie kontrolu uznesení prijatých na 16. zasadnutí OZ konaného dňa 29. 3. 2017
 156-2017/Z - OZ schvaľuje výsledky inventarizácie majetku obce Kálnica a schvaľuje návrhy na vyradenie majetku obce Kálnica;
 157-2017/Z - OZ berie na vedomie „Správu o hospodárení v obecných lesoch v r.2015 - 2016“;
 158-2017/Z - OZ berie na vedomie „Správu o vykonanej kontrole“, ukladá riaditeľke ZŠ s MŠ v Kálnici Mgr. Roháčkovej
 1. dodržiavať odporúčania uvedené v správe hl.kontrolórky v bodoch 1 až 7;
 2. zdokladovať a vysvetliť náklady na mzdy za rok 2016 vo výške 12 340,95 € oproti rozpočtovaným 7500 €;
 3. so zverenými finančnými prostriedkami nakladať podľa platnej legislatívy;
 4. v ďalšom období vyvarovať sa nedostatkov zistených počas kontroly;
 159-2017/Z - OZ berie na vedomie „Informatívnu správu“ o vývoji dlhu obce za rok 2016
 160-2017/Z - OZ neprijíma „Návrh na majetkoprávne vysporiadanie pozemku - odpredaj“ parcely č.3695 v obci Kálnica za navrhovanú cenu 5 €/m² a konštatuje, že zriadené vecné bremeno je v súlade s platnou legislatívou;
 161-2017/Z - OZ schvaľuje doplnený program rokovania OZ v bode 8. Rôzne:b) dodávka pitnej vody do obce,
 c) žiadosť Mgr. Jána Kucharoviča o vydanie Povolenky na lov zveri v poľovnom revíri PS Ostré Vrchy Kálnica a žiadosť o rešpektovanie práv člena PS Ostré Vrchy Kálnica a schvaľuje za overovateľov zápisnice Janku Bagovú a Dašu Kmeťovú;
 162-2017/Z - OZ berie na vedomie kontrolu uznesení prijatých na 17. zasadnutí OcZ konaného dňa 18. 5. 2017
 163-2017/Z - OZ berie na vedomie stanovisko hlavnej kontrolórky k Záverečnému účtu obce Kálnica za rok 2016;
 164-2017/Z - OZ schvaľuje Záverečný účet obce Kálnica a rozpočtové hospodárenie za rok 2016 bez výhrad;
 165-2017/Z - OZ berie na vedomie správu nezávislého audítora z auditu účtovnej závierky k 31. decembru 2016;
 166-2017/Z - OZ schvaľuje Návrh plánu kontrolnej činnosti hlavnej kontrolórky na II. polrok 2017;
 167-2017/Z - OZ schvaľuje Návrh plánu kontrolnej činnosti hlavnej kontrolórky na II. polrok 2017;
 168-2017/Z - OZ schvaľuje zmenený a doplnený program rokovania OZ a schvaľuje za overovateľov zápisnice Mgr. Jaroslava Durcovú a Annu Krchnavú;
 169-2017/Z - OZ berie na vedomie kontrolu uznesení prijatých na 18. zasadnutí OZ, konaného dňa 21. 6. 2017;
 170-2017/Z - OZ schvaľuje dotáciu z obce na mzdu učiteľky MŠ vo výške 980 € mesačne po dobu štyroch mesiacov;
 171-2017/Z - OZ schvaľuje zakúpenie filtračného zariadenia na filtráciu vody v sume 11 364 € s DPH;
 172-2017/Z - OZ schvaľuje zakúpenie filtračného zariadenia na filtráciu vody v sume 11 364 € s DPH;
 173-2017/Z - OZ schvaľuje presunutie VZN o dočasnom obmedzení, alebo o zákaze užívania pitnej vody v čase jej nedostatku a o spôsobe náhradného zásobovania pitnou vodou Kálnica na ďalšie rokovanie OZ, aby do jeho textu mohli byť zapracované písomné pripomienky poslancov OZ;
 174-2017/Z - OZ schvaľuje zakúpenie klimatizačnej jednotky do kancelárie pracovníčok obecného úradu v sume 1 199,52 € s DPH;
 175-2017/Z - OZ schvaľuje podať žiadosť o dotáciu na rekonštrukciu požiarnej zbrojnice vo výške 30 000 € a spoluúčasť obce 5% z celkovej sumy;
 176-2017/Z - OZ poveruje starostu obce, vyžiadať ešte dve finančné ponuky na rekonštrukciu osvetlenia prísalia KD;
 177-2017/Z - OZ schvaľuje zvoliť verejné zhromaždenie občanov obce

Kálnica do kultúrneho domu dňa 7. 9. 2017 o 18 hod;
 178-2017/Z - OZ schvaľuje rozpočtové opatrenie č. 1/2017;
 179-2017/Z - OZ schvaľuje zmenený a doplnený program rokovania OZ a schvaľuje za overovateľov zápisnice MUDr. Lenku Benákovú a RNDr. Ingrid Ševčíkovú;
 180-2017/Z - OZ berie na vedomie kontrolu uznesení prijatých na 19. zasadnutí OZ, konaného dňa 23. 8. 2017;
 181-2017/Z - OZ schvaľuje:
 - predloženie ŽoNFP za účelom realizácie projektu „Kanalizácia - Kálnica realizovaného v rámci výzvy IROP - P04- SC421-2017-19“, ktorého ciele sú v súlade s platným územným plánom obce a platným programom rozvoja obce;
 - zabezpečenie realizácie projektu v súlade s podmienkami poskytnutia pomoci;
 - zabezpečenie finančných prostriedkov na spolufinancovanie realizovaného projektu vo výške 150 627,17 €;
 - zabezpečovanie financovania prípadných neoprávnených výdavkov z rozpočtu obce;
 182-2017/Z - OZ berie na vedomie správu pani riaditeľky za školský rok 2016 -2017 a odporúča z ekonomických dôvodov pani riaditeľke v spolupráci so starostom pripraviť poskytovanie stravy pre celú ZŠ s MŠ formou jej dovozu z inej vývarovne od 1.9.2018;
 183-2017/Z - OZ berie na vedomie správu hlavnej kontrolórky a schvaľuje v zmysle zákona č. 583/2004 Z.z. § 14 ods. 2a), že rozpočtové opatrenia na presun rozpočtovaných prostriedkov v rámci schváleného rozpočtu, pričom sa nemenia celkové príjmy a celkové výdavky, schvaľuje starosta obce;
 184-2017/Z - OZ schvaľuje VZN o dočasnom obmedzení alebo o zákaze užívania pitnej vody v čase jej nedostatku a o spôsobe náhradného zásobovania pitnou vodou obce Kálnica;
 185-2017/Z - OZ schvaľuje usporiadanie 2. ročníka Behu oslobodenia obce;
 186-2017/Z - OZ neschvaľuje rekonštrukciu osvetlenia v prísali kultúrneho domu;
 187-2017/Z - OZ schvaľuje poskytnutie finančných prostriedkov vo výške 892 € a 1784 € pre ZŠ s MŠ na vyplatenie odmien;
 188-2017/Z - OZ ruší uznesenie č. 2-2014/Z zo dňa 15. 12. 2014 o poverení poslankyne RNDr. Ingrid Ševčíkovej zvoliť a viesť zasadnutia OZ v neprítomnosti starostu a poveruje poslancu Milana Borcovana zvolávaním a vedením zasadnutí obecného zastupiteľstva v prípadoch podľa § 12 ods. 2 prvá veta, ods. 3 tretia veta, ods. 5 tretia veta a ods. 6 tretia veta zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov. Zároveň starosta ustanovuje Milana Borcovana za zástupcu starostu;
 189-2017/Z - OZ schvaľuje demontáž vodomerov a uzavretie dlhodobu nepoužívaných vodovodných prípojek a ukladá obecnému úradu neokladne informovať majiteľa prípojky o jej uzavretí;
 190-2017/Z - OZ schvaľuje rozpočtové opatrenie č. 2/2017.

RNDr. Ingrid Ševčíková, poslankyňa OZ

K VIANOCIAM...

*Nech tichá hudba veselosti vám počas celých Vianoc znie,
 Nech ten rok nastávajúci vám pokoj, lásku a šťastie prinesie.*

Nádherne chvíle prežiť v kruhu rodiny počas blížiacich sa najväčších sviatkov roka - Vianoc - a v Novom roku 2018 pevné zdravie, pohodu a spokojnosť, aby ste vždy našli správne a dobré rozhodnutia v každej životnej situácii, želá všetkým obyvateľom a čitateľom Kálnických ozvien.

Starosta obce Ing. Ján Krchnavý

Kedy bude v Kálnici kanalizácia?

K základnej občianskej vybavenosti v našej obci chýba už len odkanalizovanie všetkých jej častí. Ale nie preto, že by sme snád o jej vybudovanie nemali záujem. Jedná sa o investičnú akciu veľkého rozsahu, ktorú obec bez využitia dotácie z cudzích zdrojov nedokáže zrealizovať.

Kompletná projektová dokumentácia kanalizačného systému v obci Kálnica, včítane čističky odpadových vôd (ČOV), bola prvýkrát spracovaná ešte koncom osemdesiatych rokov minulého storočia. Finančné prostriedky na jej realizáciu sa vtedy nepodarilo zabezpečiť.

Druhý projekt kanalizácie, ktorý sme nechali vypracovať v roku 2008, uvažoval s napojením sa na kanalizáciu obce Kočovce a s likvidáciou splaškových vôd na ČOV v Hrádku. Na základe tejto druhej dokumentácie sme dostali vodoprávne povolenie na vybudovanie kanalizácie. Nedoriešené zostávalo stále financovanie, preto sme jeho platnosť viackrát v dvojiročných intervaloch predlžovali. Po celý čas sme sledovali vyhlásenie

výziev pre podávanie žiadostí na poskytnutie dotácie, do ktorej by sme sa mohli zapojiť a uchádzať sa o finančné krytie projektu.

Vhodná príležitosť sa naskytla v lete tohto roka, keď bola vyhlásená výzva v rámci „Integrovaného regionálneho operačného programu“ (IROP), prostredníctvom ktorej môžu obce od 1000 do 2000 obyvateľov žiadať o nenávratný finančný príspevok (NFP) pre vybudovanie kanalizačnej siete a ČOV. Spoluúčasť obce je v tomto prípade 5 % z celkových nákladov na projekt. Na základe schválenia zámeru na vybudovanie kanalizácie obecným zastupiteľstvom sme spracovali žiadosť o NFP v predpísanej forme, doplnili ju o požadované prílohy a odovzdali v stanovenom termíne do 26. 10. 2017.

V prípade schválenia našej žiadosti by práce spojené s budovaním kanalizácie mohli začať v jarných mesiacoch 2018 a predpoklad ich ukončenia je do konca roka 2019. Bude to veľmi náročná akcia na finančné zabezpe-

čenie - aktualizovaný rozpočet je v celkovej výške 3,012 mil. Eur, z toho spoluúčasť obce 150.627,17 Eur. Veľké požiadavky budú kladené taktiež na organizáciu prác, pretože hlavný kanalizačný zberač bude uložený pod hlavnou cestou a miestnymi komunikáciami v obci, čoho dôsledkom budú rozkopávky v celej obci.

Potrebná bude aj trpezlivosť a tolerancia všetkých obyvateľov obce k zhoršeným dopravným podmienkam, ako i k vyššej miere znečistenia v priebehu výstavby. Dovolím si však vysloviť presvedčenie, že kanalizácia je pre obec veľmi potrebná a užitočná. Prinesie pre občanov mnoho pozitív. Predovšetkým sa zjednoduší spôsob likvidácie splaškových vôd a zníži výška nákladov oproti súčasnému stavu - vývozu fekálnym autom. Zníži sa riziko znečistenia podzemných ako i povrchových vôd, ktoré ovplyvňuje tiež širšie okolie obce a zlepši sa aj kvalita a ochrana životného prostredia.

Ing. Ján Krchnavý, starosta

Národný projekt Dátové centrum obcí a miest (DCOM)

Národný projekt Dátové centrum obcí a miest (DCOM) by mal prinášať obecným a mestským úradom a ich pracovníkom, rovnako aj občanom, zjednodušenie vybavovania a spracovania úradných záležitostí. Znamená to, že doterajšia administratívna záťaž pracovníkov obecných a mestských úradov sa má výrazne znížiť. Ale, žiaľ, realita je úplne iná.

Našej obci, ako jedinej na okolí, v októbri 2016 zmigrovali do systému DCOM dane z nehnuteľností a poplatok za odpad, čomu sme sa bránili. Odôvodnili to tým, že bude povinná elektronizácia miest a obcí. Táto je už povinná, ale stále, podľa našich informácií, nie sú zmigrované všetky mestá a obce. Systém nefunguje tak, ako má, je tam veľa nedostatkov, na ktoré neustále upozorňujeme a veľmi dlho tímu DCOM trvá, až niečo odstráni. Zrejme preto nie sú ešte zmigrované všetky mestá a

obce. Teraz čakáme už skoro rok na to, aby bolo možné v systéme tlačiť obálky s doručenkou a poštové poukážky, žiaľ, zatiaľ bez výsledku. Tak sme si museli poradiť iným spôsobom, čo znamenalo opäť predĺženie práce. Ak máme vytvoriť rozhodnutie na daň z nehnuteľností alebo rozhodnutie na poplatok za odpad, musíme urobiť veľa úkonov, až vystavíme finálne rozhodnutie. To znamená, že to, čo sme urobili v predošlom systéme za 10 minút, tak teraz na tom pracujeme asi pol hodinu, a keď je obmedzený prístup na internet aj dlhšie.

Tento systém je stále vo vývoji a možno bude trvať ešte roky, až bude pracovať tak, ako má. Nám to zatiaľ prácu neľahčilo, ale skomplikovalo. Kto vie, možno raz, keď to bude fungovať, budeme si chváliť. Ale zatiaľ teória je iná ako prax.

Ing. Ján Krchnavý, starosta

Nová cesta do Popolky

Keď v lete v roku 2016 silná búrka rozrušila povrch cesty v miestnej časti Popolka, prívaly vody zobrali asfaltovú povrchovú vrstvu, splavili ju do priekop a na hlavnú cestu v strede obce, hovorili tam žijúci občania, že majú miesto cesty „tankodrom“. Vzniknutou situáciou sa zaoberalo obecné zastupiteľstvo na svojom najbližšom zasadnutí. Situácia bola naozaj zlá. Takmer 50 % asfaltového povrchu zmizlo, na ceste ostali výmoly, jamy a hrby z naplavenej asfaltovej drte. Bolo prijaté rozhodnutie, že cestu je potrebné v jarných mesiacoch zrekonštruovať.

V zimných mesiacoch prebehlo výberové konanie, v ktorom bol vybraný najvhodnejší dodávateľ. Začiatkom leta za slnečného teplého počasia začali rekonštrukčné práce. Súčasťou dodávky bola aj oprava vydláždenej priekopy, profil ktorej bol na viacerých miestach zbořený s nedostatočným prietokným profilom. Takisto bolo potrebné vyrovnať plochu vozovky a vyspádovať ju do obnovenej priekopy. Zároveň boli lokalizované všetky poklpy ventilov obecného vodovodu a nastavené do výšky budúceho povrchu obnovenej komunikácie. Po zrealizovaní týchto prípravných prác sa mohla začať samotná rekonštrukcia povrchu vozovky. Za pomoci finišéra boli v priebehu niekoľkých dní položené vrstvy asfaltového koberca miestnej komunikácie v celkovej dĺžke 180 m. Súčasne bola vozovka rozšírená na celú plochu od odvodňovacieho kanála až po zelený pás na druhej strane. Klasickou technológiou opráv výtlkov boli vyrovnané aj jamy a výmoly na ceste k posledným rodinným domom na kopci, kde sa finišér z dôvodu stiesnených rozmerových pomerov nedostal.

Náklady na všetky práce súvisiace s rekonštrukciou cesty v Popolke boli uhrádzané z rozpočtu obce v celkovej výške 21 609,50 Eura s DPH. Som presvedčený, že obnovená cesta bude dlhé roky slúžiť k spokojnosti nielen občanom miestnej časti, ale i celej obce.

Ing. Ján Krchnavý, starosta

Foto: Ing. J. Krchnavý

SNP - významná udalosť v dejinách

Ako každý rok, aj koncom tohtoročného leta sme si zaspomínali na udalosť z pred 73 rokov - na vyhlásenie Slovenského národného povstania 29. augusta roku 1994, jeho priebeh a predovšetkým význam pre Slovákov ako slobodný, samostatný národ.

Spomienková slávnosť sa konala, ako sa stalo už tradíciou, v záhrade pred Klubom dôchodcov. Po privítaní prítomných sa program začal básňou s povstaleckou tematikou, ktorú s pietou a veľmi citlivo predniesla pani Ružena Bandurová. S príhovorom vystúpil pán Štefan Jurík, predseda Zväzu protifašistických bojovníkov v obci. Vyzdvihol masový a ľudový charakter SNP, ktoré bolo programovaným a organizovaným vystúpením Slovákov, pretože vyrástlo z domácich pomerov. Množstvo obetí našich ľudí v bojoch svetovej vojny nás stále zaväzuje nezabúdať, ctíť si ich pamiatku a pripomínať si hrdinstvo vojakov, partizánov a obyčajných ľudí.

Do programu vstupovali členovia speváckeho súboru Šipkari s partizánskymi i vojenskými piesňami, medzi ktorými nechýbala ani rumunská Drum-bum.

Po skončení krátkého programu p. Jurík zapálil pripravenú partizánsku vatru a stretnutie pokračovalo spomínaním, rozhovormi i peknými kálnickými pesničkami v sprievode nášho harmonikára Igora Jelínka.

Ing. Ján Krchnavý, starosta

Nezabudnime a pripomínajme si

Blížiaci sa budúci rok 2018 je mimoriadne významný. Pripomenieme si v ňom 100. výročie ukončenia nielen 1. svetovej vojny, ale i vzniku Česko-Slovenskej republiky. Udalo, ktoré sa nezmazateľne zapísali do života ľudstva, slovenského národa i našej obce. Zvlášť mladej generácii je potrebné pripomenúť toto obdobie i udalosti k tomuto obdobiu prislúchajúce, ktoré z učebníc dejepisu pomaly sa vytrácajú.

Ako je všeobecne známe, zámenkou pre vyhlásenie vojny Rakúsko-Uhorska proti Srbsku bol atentát na následníka rakúsko-uhorského trónu arcivojvodu Františka Ferdinanda d' Este v Sarajeve. Udalo, ktorá rozpútala dovtedy najväčší vojnový konflikt v dejinách ľudstva. Konflikt, ktorého sa zúčastnilo viac ako 70 národov a dotkol sa viac než 800 miliónov ľudí, ktorí predstavovali takmer polovicu vtedajšej populácie sveta. Preto táto vojna dostala prívlastok svetová a trvala od 28. júla 1914 do 11. novembra 1918. Následky v podobe materiálnych škôd i straty na životoch boli hrozné. Zmobilizovaných bolo vyše 60 miliónov vojakov, z ktorých 9,6 milióna zahynulo a vyše 20 miliónov prevažne mladých ľudí bolo zranených. K tomu môžeme pripočítať i 7 miliónov zahynutých civilistov. Je známe, že na Slovensku bolo zmobilizovaných do rakúsko-uhorskej armády 400 až 450 tisíc Slovákov, z ktorých zahynulo takmer 70 tisíc na frontoch a ďalších 62 tisíc bolo zranených. V tejto súvislosti je potrebné spomenúť, že i z Kálnice padlo 31 vojakov na fronte, ktorých mená postupom času už upadli do zabudnutia a tradovali sa len ústnym podaním u pozostalých. Hovorilo sa, že z dedín okolia Nového Mesta nad Váhom to bol najvyšší počet. Na mnohých miestach pamiatku padlých pripomínajú aspoň pomníky s ich menami, čo v našej obci chýba. Chýbajú tiež mená niektorých padlých počas 2. svetovej vojny. Z piety k nim i k histórii obce, mali by sme mať snahu to napraviť. Snahu prejavil Miestny odbor Matice slovenskej v Kálnici, ktorý by pripravil návrh a v spolupráci s Obcou Kálnica pokúsil by sa takýto pamätník zrealizovať. V prípade všeobecnej podpory tejto myšlienke, tento umiestniť do miestneho parku J. M. Hurbana, a tak dotvoriť i toto pietne miesto obce. Jeho odhalenie bolo by vhodné na symbo-

lický dátum 11. 11. o 11.00 hod, kedy si celý svet pripomína ukončenie 1. svetovej vojny a začiatok platnosti prímeria, dohodnutého veľmocami v Campiegne vo Francúzku v roku 1918. Červené maky, ktoré si v tento deň pripínajú významné osobnosti sveta na spomienkových stretnutiach, pripomínajú túto významnú udalosť.

A v tomto vojnovom období, už v roku 1914, silneli snahy hlavne zahraničných Slovákov žijúcich v USA o vytvorenie samostatného štátu v rámci vtedajšieho Rakúsko-Uhorska. Je treba zdôrazniť, že už v predvojnovom období na Slovensku, ktoré v tej dobe bolo plne v područí Uhorska, sa vyžadovala maďarčina a všetky národné aktivity i používanie slovenčiny boli tvrdo potierané. Pociťili to i ochotníci z Kálnice pri uvedení hry Svedomie v r. 1906. Prostredníctvom Slovenskej ligy v Amerike sa organizovali zbierky na oslobodenie Slovenska. Zaujímavosťou pre nás Kálničanov je Pamätný list k tejto zbierke, daný Pavlovi Filipovi, ktorý je zachovaný a zarámovaný v Slovenskej izbe u Blaženky Filipovej, Kálnica 21 (na obrázku). Vznik nového štátu nebol jednoduchý a umožnil ho záujem víťazných mocností na rozdelení porazeného Rakúsko-Uhorska a Nemecka. K tomu napomohla i pomoc zahraničných spolkov, ktoré sa za vytvorenie nového štátu postavili. S myšlienkou vytvorenia spoločného štátu Čechov a Slovákov na základe federatívneho usporiadania s úplnou národnou autonómiou prišiel T. G. Masaryk v r. 1915, čo bolo vyjadrené v tzv. Clevelandskej dohode. Veľkú pomoc v snahe vytvoriť spoločný štát vykonal, a čo bolo neskoršie zaznávané a nedocenené, vedec a generál Milan Rastislav Štefánik, ktorý sprostredkoval a uviedol i T. G. Masaryka medzi vtedajšie diplomatické kruhy v Európe. Neskoršie sa od návrhu federatívneho usporiadania budúceho štátu upustilo a v uzatvorenej tzv. Pittsburskej dohode z roku 1918 sa počítalo už len s autonómiou Slovenska. Následne T.G. Masaryk 30. októbra 1918 vo Washingtone uverejnil nezávislosť Česko-Slovenska, známu ako Washingtonská deklarácia. K spoločnému Česko-Slovenskému samo-

statnému štátu sa po Ženevských rokovaniach pripojila i vytvorená Slovenská národná rada tzv. Deklaráciou slovenského národa dňa 30. októbra 1918 v Martine. Touto historickou udalosťou slovenský národ sa vymanol z područia maďarskej národnej nadvlády a po rozdelení Rakúsko-Uhorska začal v rámci vzniknutého Československa písať svoju novovekú svojbytnú históriu.

Žiaľ, v nasledovnom období Pittsburská dohoda nebola dodržaná, o svojbytnosť a rovnoprávnosť nielen v národnostnej otázke a postavení slovenského národa v spoločnom štáte bolo treba bojovať. Zvýhodňovanie Českej časti, snaha o vytváranie československého národa a zaznávanie slovenského národa a jeho oprávnených nárokov prakticky od vzniku Česko-Slovenska vyústilo do rozdelenia štátu a vzniku dvoch samostatných rozvojových republik v súčasnosti. Nastúpená cesta by mala byť perspektívnou cestou vzájomnej tolerancie a pomoci medzi dvomi bratskými slovanskými národmi.

Všeobecne môžeme toto historické obdobie budovania a spolunažívania našich národov v spoločnej ČSR hodnotiť ako úspešné rozvojové obdobie, ktorého základy boli položené práve počas obdobia 1. svetovej vojny. A preto i navrhovaný pamätník v miestnom parku by mal pripomínať toto zložité obdobie vzniku i trvania našej spoločnej štátnosti.

Ing. Miroslav Borcovan

Zdroj: Wikipedia, Prvá svetová vojna

Ako ďalej s pitnou vodou?

Po hektických horúcich letných mesiacoch, ktoré nás poznačili doposiaľ nepoznaným problémom v našej obci, problémom kvality i dostatku pitnej vody, situácia sa sčasti už upokojila. Aj keď nie sme so súčasným stavom spokojní, nakoľko na viacerých prípojkách ešte tečie kalná voda. Ovplyvňuje to viaceré činiteľov, z ktorých časť ešte nepoznáme. Súvisí to zrejme i s množstvom odobranej vody a vekom prípojky, ktorá sa používaním časom postupne čistí. Nielenže sa znížila spotreba pitnej vody na súčasnú dennú spotrebu cca 125 m³, oproti dvojnásobku, t.j. 250 m³ v máji a na začiatku letného obdobia, ale došlo k zmenšeniu stupňa zákalu na jednotlivých prípojkách u občanov.

Potvrďuje sa, že zmena zloženia vody nastala v dôsledku zníženia, až úplného výpadku, vodného zdroja Klokočovka i zníženia výdatnosti zo zdroja Stoky. Táto zmena zapríčinila rozpúšťanie doterajších dlhoročných usadenín v potrubíach i armatúrach, a hlavne na prípojkách, čo spôsobilo i zakalenie vody. Zakalenie je rôznej intenzity, v závislosti na množstve usadenín na jednotlivých prípojkách a mieste odberu. Zaujímavá bola tá skutočnosť, že na hlavnom vodovodnom rade, ktorý je z plastových rúr, bola voda relatívne čistá. Nasvedčuje tomu i tá skutočnosť, že na nových plastových prípojkách zakalenie bolo menšie, alebo takmer nepostrehnuteľné. Zakaleniu napomohlo v negatívnom zmysle i odpúšťanie vody z hydrantov vodovodnej siete, v snahe odpustiť kalnú vodu a usadeniny v nej. Z uvedeného je zjavné, že sa postupne znižoval podiel zásaditej vody z Klokočovky a zvyšovalo sa zastúpenie kyseljšej vody zo Stokov. Je potrebné zdôrazniť, že od polovice septembra 2017 až doposiaľ nám z vodného zdroja Klokočovka do vodovodného systému už netečie nič a situácia sa ešte zhoršila. I napriek cca 120 mm zrások počas septembra až doposiaľ, hladina v nej poklesla o ďalších 10 cm a je už cca 40 cm pod odbernou rúrou. Dôležité je, že v tomto období i vplyvom zníženého odberu a odstránenia viacerých závažných porúch je vody relatívne dosť. V budúcom roku, ak by Klokočovka neobnovila svoju výdatnosť a odber vody by sa primerane zvýšil, keby sme nenašli riešenie, mohla by sa kritická situácia zopakovať.

Riešenie problému nie je jednoduché, ani jednoznačné a má svoje vážne úskalia i pochybnosti.

Na verejnom zhromaždení 7. 9. 2017 sme boli presvedčení, že nainštalovaním filtračného zariadenia do čerpacej stanice, ktoré obsahuje špeciálnu náplň Katex, cez ktorú voda bude pretekať, problém so zákalom sa vyrieši. Riešenie rýchle a technicky po dodaní zariadenia i okamžite realizovateľné. Po finančnej stránke, cca 11.000 Eur,

síce pomerne náročné, ale vzhľadom k dôležitosti zabezpečenia kvalitnej vody bez zákalu bolo zastupiteľstvom urýchlene odsúhlasené. Do dnešného dňa sme ho ale nedokázali zrealizovať. Možno si mnohí z vás položia oprávnenú otázku, prečo sa tak neurobilo, keď to bolo odsúhlasené. Dôvodom je niekoľko. Hlavná príčina doterajšej neinštalácie bola v tom, že zariadenie je zahraničnej výroby a pre jeho použitie na Slovensku nebolo certifikované Hlavným hygienikom SR a doposiaľ ani na Slovensku ani v Čechách na verejnom vodovode nebolo použité.

Každý zásah i inštaláciu zariadení na úpravu vody vo verejnom vodovode nám v zmysle zákona musí odsúhlasiť a povoliť Regionálny úrad verejného zdravotníctva v Trenčíne, čo sa zatiaľ nestalo. Dôvodom bola ich pochybnosť a opatnosť v tom, že toto zariadenie nebolo certifikované v SR, nepoznali vstupné ani výstupné parametre zariadenia, ktoré nevedel v tejto dobe poskytnúť ani distribútor zariadenia, a hlavne obava, aby takto upravená voda nestratila určité potrebné látky, ktoré sú v pitnej vode potrebné. To znamená, že ide o to, aby sme nevyrobili využitím tohto zariadenia inertnú vodu, ktorú do vodovodnej siete nemôžeme dodávať. Aj v tejto veci nastal časom určitý posun, keď už nadobudlo právoplatnosť Rozhodnutie Hlavného hygienika o jeho certifikácii pre využitie aj na verejnom vodovode. Taktiež distribútor je ochotný, ale za finančnú úhradu do 1000 Eur vykonať prevádzkový pokus na čerpacej stanici, o čom v súčasnosti jednáme. Problém sme konzultovali i s ďalšími odborníkmi na úpravu vody dňa 24. 10. 2017 po predchádzajúcom konaní na Regionálnom úrade verejného zdravotníctva Trenčíne.

Po podrobnom prekonzultovaní problému za účasti zástupcov Regionálneho úradu verejného zdravotníctva, nám bol zdôraznený poznatok, že problém so zákalom navrhované zariadenie nemusí vyriešiť i preto, že zmena zloženia vody môže byť zapríčinená poklesom výdatnosti vodného zdroja Stoky, čoho dôsledkom môže byť i zmena jeho vlastností, čo je potrebné ešte overiť. Zároveň bola zdôraznená nevyhnutnosť rozborov z usadenín zistiť pravú príčinu kalenia vody, čo je nielen finančne náročná, ale i dlhotrvajúca záležitosť.

Pre zabezpečenie dostatku pitnej vody je našou maximálnou snahou urýchliť možnosť využitia výdatnosti dvoch nových vrtov v Stokoch, čím by sa problém dostatku vody vyriešil. Nie je to jednoduché a podlieha to celému radu potrebných opatrení časovo i finančne náročných. V súčasnosti sme na nich opakovane vykonali dlhodobú čerpaciu skúšku a pravidelne odoberali vzorky na zistenie jej kvality. Po obdržaní výsledkov posledných rozborov z labo-

ratórii, náš rodák, hydrogeológ a oprávnená osoba RNDr. Vladimír Dovina, CSc, zabezpečí ďalšie legislatívne kroky potrebné k ich trvalému využitiu. Zároveň zvažujeme i možnosť ďalšieho využitia Klokočovky i pri jej zníženom stave čerpaním, čo je podmienené zabezpečením el. energie na zdroji Klokočovka, ktorú tam zatiaľ nemáme.

Z uvedeného je zjavné, že Obec Kálnica ako prevádzkovateľ i správca vodovodu sa intenzívne problematikou zabezpečenia dostatku pitnej vody, ako najdôležitejšej tekutiny pre život, zodpovedne a neodkladne zaoberá a problém rieši. Poďakovanie patrí i našim dobrovoľným hasičom, ktorí boli veľmi nápomocní nielen pri čistení Klokočovky, Stokov, vodovodnej siete i pri rozvoze úžitkovej vody; Milanovi Valovičovi s aktivačnými pracovníkmi, a hlavne Vilkovi Uhlíkovi so synom Ing. Petrom Uhlíkom, ktorí obetavo, bez ohľadu na čas, pomáhali a pomáhajú riešiť vzniknuté problémy. Sme si vedomí, že mnohé nejasnosti a dohady medzi občanmi a ich oprávnená nespokojnosť vznikajú hlavne z ich neinformovanosti o danej situácii. Je preto našou snahou tento problém napraviť a na stránke obce o postupe pri riešení a dosiahnutých výsledkoch podávať aktuálne informácie. Prípadné otázky k tejto problematike rád osobne, prípadne e-mailom, odpoviem. Chce to len trocha trpezlivosti a vzájomného porozumenia všetkých nás.

Osobne verím, že problém kvality vody i jej dostatku sa nám v spolupráci s Regionálnym úradom verejného zdravotníctva v Trenčíne podarí v dohľadnej dobe vyriešiť k spokojnosti občanov.

V Kálnici 8. 11. 2017 **Ing. Miroslav Borcovan**,
odborne spôsobilá osoba na prevádzku
verejného vodovodu
kontakt: 0905 536 255
miroslav.borcovan@gmail.com

Výmena vodomerov pokračuje

V súčasnosti sa vykonáva povinná výmena vodomerov v našej obci, ktorú zo zákona musí zabezpečiť prevádzkovateľ a správca verejného vodovodu - obec Kálnica. Interval výmeny pri inštalovaných domových vodomeroch je 6 rokov. Sú vodomery novej generácie, kde interval je i dlhší, ale sú neúmerne drahšie a vyžadujúce ďalšie úpravy na prípojke, čo v našich podmienkach je ekonomicky zatiaľ neúnosné. Z celkového počtu cca 430 vodomerov je už takmer 300 vymenených a ešte bude potrebné vymeniť cca 70 vodomerov v tomto roku. Ostatné vodomery, ktoré boli inštalované neskoršie, budú menené v budúcom a ďalšom roku. Práce realizuje p. Viliam Uhlík, ktorý má na túto prácu odbornú spôsobilosť, teraz už i s pomocníkmi. I napriek tejto skutočnosti práce neprebiehajú tak, ako sme si predstavovali, ale podstatne náročnejšie. Sú sťažené i tým, že pôvodné vodomery boli iných rozmerov ako tie, čo sa vyrábajú a dodávajú v súčasnosti. Ich inštalácia je možná poväčšine až po úprave prípojky. Naviac, pripojovacie „šroubenia“ sú často skorodované, musia sa meniť, čo pri malých vodomerných šachtách je pomerne obtiažne. Veľkým problémom je i ľahostajný prístup niektorých občanov, ktorí i napriek viacerým doterajším upozoreniam v miestnom rozhlase i v Kálnických ozvenách, majú ešte stále vodo-

merné šachty bez rebríka, zablatené a s obmedzeným prístupom k vodomero.

Vyzývam preto znovu tých občanov, kde sa uvedené nedostatky ešte vyskytujú, aby si vodomerné šachty vyčistili, udržovali ich v čistote a možnosti prístupu k vodomero, a hlavne ich doplnili primeraným rebríkom. Len vďaka trpezlivosti a ochote pána V. Uhlíka sa doposiaľ výmena vodomerov zrealizovala bez následkov i voči odberateľovi.

Verím, že spoločným úsilím a pochopením zo strany občanov i tieto nedostatky sa odstránia a výmena vodomerov sa dokončí úspešne. Taktiež upozorňujem, že s príchodom mrazov vodomerné šachty, prípadne vodomery, je potrebné primerane zatepliť.

Ing. Miroslav Borcovan,
odborne spôsobilá osoba na
prevádzku verejného vodovodu

Kálnickí Šípkari spievajú zo srdca

Pod týmto názvom bolo naspievané i vyhotovené zvukové CD našej dôchodcovskej speváckej skupiny ŠÍPKARI z Kálnice. Obsahuje 17 piesní, s ktorými spevokol už vystupoval i novú pieseň od Paľka Pavlecha pod názvom Kálnické rybníky. Pieseň sa naspievali v máji tohto roka v obradnej miestnosti OcÚ Kálnica v Kultúrnom dome za zvukovej réžie Igora Kolínka, Paľka Pavlecha a Igora Jelínka s ďalšími 12 členmi spevokolu. Zloženie i história vzniku spevokolu je uvedená vo vnútornej časti obalu CD s uvedením sponzorov, ktorí nám pri jeho zhotovení pomohli. Naplnilo sa tak želanie starších členov spevokolu a ich motto: „Keď po nás už nič nezostane, nech zostane aspoň pekná spomienka v našich pesničkách,“ a preto spievame a budeme vám spievať zo srdca. Krásne motto, ktoré nabudilo členov spevokolu k príprave ďalšieho CD v blízkej budúcnosti. Pieseň povznáša ducha a navodzuje dobrú náladu a spokojnosť v spoločnosti spriaznených ľudí. A o tom sú podľa možnosti i pravidelné piatkové stretnutia, v súčasnosti od 17. hod v kultúrnom dome. Radi by sme medzi sebou privítali mladšiu generáciu, ktorá by v budúcnosti mohla pokračovať už v nami začatej ceste. Povzbudením sú nielen vystúpenia pri miestnych slávnostiach v Kálnici, ale tohto roku i vystúpenie spevokolu pri oslave 170. výročia IV. Sednice Tatrina v Čachticiach a spoločné úspešné vystúpenie s dychovou hudbou Vlčovanka na oslavách SNP v amfiteátri na vrchu ROH. Utvrdzujú nás v tom, že naša snaha nevychádza nazmar, ale prináša uspokojenie nielen nám, ako i širokej verejnosti.

Zvukové CD si záujemci môžu najbližšie zakúpiť na Mikulášskom večierku dňa 9.12.2017 v kultúrnom dome, alebo prostredníctvom členov spevokolu.

Ing. Miroslav Borcovan

Foto: Ján Valovič

Knižná búdka pre potešenie

Z podnetu Miestneho odboru Matice slovenskej v Kálnici a v spolupráci s Obcou Kálnica bola v miestnom parku J. M. Hurbana zriadená „Knižná búdka“. Je voľne prístupná. Cieľom jej zriadenia je umožniť širokej verejnosti knihu z nej si bezplatne vypožičať a prečítať, vymeniť, prípadne i zobrať domov nastálo. Predovšetkým dať starším knihám šancu, aby i naďalej boli využívané a nekončili znehodnotené v zbere papiera, ale naďalej tešili čitateľa. Do Knižnej búdky je možno voľne vkladať prebytočné knihy z domácností, z knižníc, ktoré iní môžu ešte využiť. V prípade zvýšeného záujmu o jej využívanie, uvažujeme o zriadení ďalších na miestach oddychu a pri miestnom múzeu.

Knižnú búdku vyhotovil p. Milan Valovič a slúži svojmu účelu k spokojnosti - až na to, že vždy sa niekto nájde, čo z roztopaše môže znehodnotiť a znevážiť i ten najlepší úmysel. I v našom prípade knihy a búdku skoro stihol osud lampióna, keď počas lampiónového sprievodu niekto uložené knihy v búdke rozhádzal. Z búdky vybranú hodnotnú knižku od spisovateľky Anny Černochovej zapálil a vhodil do búdky s už rozhádzanými knihami. Len vďaka tesnosti búdky plameň zhasol včasnšie a celá búdka i s knihami nezhorela.

Verím, že tento neuvážaný čin sa už opakuje nebude a búdka bude naďalej slúžiť pre potešenie i k duševnému oddychu čitateľom a návštevníkom parku.

Ing. Miroslav Borcovan

Detské ihrisko v areáli TJ Zavažan

Po vybudovaní multifunkčného ihriska v r. 2016, akoby sa samo žiadalo toto prostredie doplniť o detské ihrisko a rôzne tréningové prvky na individuálne cvičenie pre všetky vekové kategórie. Prvý impulz dali naši mladí chlapci - junióri, ktorých som v ich snahe podporil. Z prostriedkov TJ sme zakúpili potrebný materiál a spoločne vyrobili a osadili hračky a bradlá. Následne na to nám pán Jaroslav Šustek daroval detský domček so šmyklavkou, ktorý sme za pomoci pána Rabatina a Jána Hladké-

Foto: D. Filip

ho (Slivku) zrenovovali. Na výzvu na obecnej www-stránke so žiadosťou o pomoc a prípadný finančný príspevok na budovanie tohto detského ihriska reagoval Ing. Luboslav Valovič, ktorý - i keď už nebýva v Kálnici, považuje toto za vytváranie lepších podmienok na bývanie v obci - a podporil nás zaslaním 100 € na účet TJ. Mgr. Michal Feník, konateľ spoločnosti Ski Centrum s.r.o., po mojom oslovení, reagoval zakúpením pružinového hojdacieho koníka v hodnote viac ako 400 €. Tieto prvky sme za pomoci Ing. Milana Buša a jeho syna Igora osadili a sú teraz každodenne využívané deťmi. Kolesová hojdačka však už musela byť vymenená, nakoľko niektoré deti, tým že sa na závesoch zatáčali, ju poškodili.

V krátkej budúcnosti, ak sa nájdu ďalší darcovia, z pozície predsedu TJ urobím všetko preto, aby v tomto priestore boli osadené i ďalšie prvky pre deti, ale i tréningové stroje na cvičenie dospelých tak, ako sme to videli na Modrovej, kde boli naši žiaci - prípravkári na turnaji. Bolo by na škodu veci, najmä keď v posledných rokoch upadá záujem mládeže o futbal a pravidelné športovanie, aby sme nevyužili daný priestor a vhodné prostredie, na cvičenie.

Pre skompletizovanie nášho športového areálu v nasledujúcom roku chceme doterajšie suché WC prebudovať na splachovacie, aby slúžilo nielen divákovi pri futbaloch, ale aj pre návštevníkov tohto „Fitnes centra“ v krásnom prostredí. Podpora a pomoc každého je vítaná.

Dušan Filip, predseda TJ Zavažan

Telovýchovná jednota Zavažan Kálnica oslávila 70. rokov svojej činnosti

V sobotu 24. júna 2017, za ideálneho letného počasia v športovom areáli TJ za účasti vzácných hostí z družobnej TJ Družstevník Popovice z Českej republiky, sa uskutočnilo športové popoludnie pri príležitosti osláv 70. výročia založenia TJ Zavažan Kálnica.

Výpravu hostí najskôr prijal na obecnom úrade starosta Ing. Ján Krchnavý a po malom občerstvení a návštevy „Izby tradícií Kálnice“ sa hostia z Popovic odobrali na ihrisko.

Po oficiálnom otvorení osláv predsedom TJ Zavažan a príhovoroch starostu a priateľov z Popovic sa prihovril aj predseda Oblastného futbalového zväzu v Trenčíne, pán Ivan Gróf, a zároveň odovzdal futbalovému oddielu „Čestné uznanie za zásluhy a rozvoj futbalu v regióne“.

Potom nasledoval športový program, v ktorom na úvod vystúpili s tanečnou kreáciou „Holky“ z Popovic. Po navodení veselej a zábavnej atmosféry nasledovali futbalové stretnutia, ktoré sa odohrávali za enormného tepla, pri ktorých nechýbala „rychla zdravotná pomoc“ v podobe podávania „masáží a života povzbudzujúcich kvapiek“ od všadeprítomných zdravotných sestričiek - Holek z Popovic.

Výsledky zápasov:

„Starí páni“ Kálnica - Popovice 4:2 góly: Rastislav Zmeko, Vladimír Michalec, Marian Ivana starší a Ivan Šicko.

A - muži: Kálnica - Popovice 2:0. Góly: Erik Doboš

a Michal Mackovič.

Oba zápasy pred asi 300 spokojnými divákmi rozhodol Jozef Macejka.

Súbežne v kultúrnom dome sa odohralo stolnotenisové stretnutie Kálnica - Popovice, v ktorom zvíťazili hostia z Popovic v pomere 7:19.

Po ukončení športových zápolení sa uskutočnilo vyhodnotenie športového popoludnia s odovzdaním upomienkových pohárov kapitánom mužstiev a „Holčám“ z Popovic.

Po vystúpení speváckeho súboru „Šípkari“ nasledovalo zapálenie „Jánskej vaty“, konzumácia občerstvenia v podobe dobrého gulášu, živánskej, piva, vínečka a pri hudobnej produkcii rockových kapiel z Popovic a Kálnice pokračovala tanečná zábava až do neskorých nočných hodín. Pri lúčení s priateľmi z Popovic, sme sa navzájom utvrdili, že naša družba bude určite pokračovať i v ďalších rokoch.

Zhodnotenie osláv

V súčasnosti, s odstupom času, môžem konštatovať, že oslavy prebehli úspešne a dôstojne po všetkých stránkach. Po tej spoločenskej nás teší, že aj po 38. rokoch družobných vzťahov s Telovýchovnou jednotou z Popovic naše priateľstvo je stále živé a obe strany sa tešia na ďalšie spoločné stretnutia. Po športovej stránke je to vzájomné oživenie činnosti oddechovou formou, bez stresu z boja o body a umiestnenie v tabuľke. Všetci aktéri takýchto stretnutí si to zaslúžia. Je

to odmena za ich celoročnú tréningovú a zápasovú činnosť. V neposlednom rade je to prínos aj pre organizáciu v podobe obnovenia, vylepšenia a skrášlenia celého športového areálu, čo najmä v poslednom období nie je jednoduché. Preto i touto cestou chcem poďakovať všetkým, čo sa zaslúžili o prípravu a úspešný priebeh osláv.

Poďakovanie patrí Stolárstvu pána Dušana Ševčika, konateľom spoločnosti: Profi-stavba s.r.o. Pavol Pavlech, LAURIS R.M. s.r.o. Roman Dovina, FULLTECH s.r.o. Jaroslav Šustek, Klimat s.r.o. Ján Skovajsa, NERIS s.r.o. Ján Nedbal, Ski Centrum s.r.o. Mgr. Michal Fenik, Štúdio TEXO Jozef Guláš, Bar p. Dušan Gula, Pohostinstvo Potoček p. Žaneta Potočková a obom poľovným združeniam v Kálnici. Poďakovanie patrí i hasičom za postavenie Jánskej vaty, súboru Šípkari za vystúpenie, obom rockovým kapelám z Popovic a Kálnice za hudobnú produkciu. Veľmi si vážime brigádnickú pomoc pána Miloša Šagáta, Ing. Milana Buša a jeho syna Igora, pracovníkov prevádzkarne obce, ako i všetkých ďalších, čo zabezpečovali prípravu a podávanie občerstvenia a následne zabezpečovali poriadok a čistotu areálu po ukončení osláv.

Celkom na záver ďakujem predsedovi TJ Družstevník Popovice, p. Radimovi Sluněčkovi, za spolusúčasnosť pri zabezpečovaní prípravy a celého priebehu osláv. Ešte raz všetkým ďakujem. **Dušan Filip, predseda TJ Zavažan**

Futbalový oddiel - TJ Zavažan

Sychravé jesenné počasie prerušilo rozbehnutú futbalovú sezónu 2017/2018. TJ Zavažan v nej nastupoval s družstvami najmenších futbalistov - prípravka v sufaži MIX III JUH, kde si naši budúci „Áčkari“ zmerali sily s rovestníkmi z okolitých obcí. Súťaž prebieha formou turnajov, konajúcich sa na ihriskách účinkujúcich družstiev. Veľkú vďaka vyslovujeme pánovi Šlosárovi, ktorý sa našim najmenším futbalistom venuje dlhú dobu a drží tak „nepriamo“ v VII. Lige JUH aj našich mužov, nakoľko bez mládežníckeho

ho družstva by dospeli vypadli do poslednej VIII. ligy.

Dospeli sa po odohraní 13 zápasov nachádzajú v hornej polovici tabuľky na 6. mieste so skóre 32:24, keď 7 zápasov vyhrali, 2 remizovali a 4 prehrali. V zime a v skorej jari čaká futbalistov jarná príprava, o ktorej náročnosti niet pochýb. Preto želám všetkým hráčom aby sa im vyhýbali zranenia, ktoré sú nechcenou súčasťou tohoto športu.

Ing. Ondrej Ševčík, predseda FO

DHZ Kálnica

Vážení spoluobčania,

blíži sa koniec roka 2017 a je tu čas, aby sme si v krátkosti zrekapitulovali činnosť Dobrovoľného hasičského zboru v Kálnici. Rok 2017 bol úspešný hlavne z pohľadu našich malých hasičov - Plameňákov. Tento rok pozberali medaile skoro z každej súťaže, na ktorú sa prihlásili. Naši Plameňáci sú najviac hrdí na získanie putovného poháru DPO SR z nočnej súťaže v Zemianskom Podhradí. O mesiac neskôr vyhrali pohár starostov obcí Bošáckej doliny. V lete iba o jediný bod skončili na druhom mieste na trencianskej okresnej jesennej súťaži v Trenčianskom Jastrabí. Tento drobný „neúspech“ si vynahradili suverénnym víťazstvom na jesennej časti okresného kola hry Plameň. Naším Plameňákom prajeme, aby sa im i v budúcom roku darilo minimálne rovnako ako počas roka 2017.

V tomto roku nezaháľali ani starší členovia DHZ. Počas roka sme sa snažili aktívne zapájať do zvyšovania odbornosti členov rôznymi školeniami, zúčastnili sme sa taktického cvičenia zdolávania lesných požiarov, ktoré sa konalo v Hrádku nad Váhom. Spolu s ostatnými dobrovoľnými hasičskými zborami z okolitých obcí sme sa učili, ako máme správne postupovať pri lesnom požiari. Toto cvičenie bolo zamerané hlavne na spoluprácu dobrovoľných hasičských zborov s profesionálnymi hasičmi z Nového Mesta nad Váhom. Odborný dozor - inšpektor z okresného riaditeľstva vyhodnotil toto taktické cvičenie ako cvičenie zvládnuté na vysokej profesionálnej úrovni, hlavne ocenil použitú kvalitnú techniku a používanie mobilných vysielaciek. Túto techniku sme niekoľkokrát využili pri pokuse o obnovu hladiny vodného zdroja Klokočovka, kde sme počas dvoch vikendov vyčistili a prečerpali vodný zdroj. Napriek našej veľkej snahe sa nepodarilo hladinu vodného zdroja obnoviť do pôvodného stavu, preto

sme počas letných dní zásobovali občanov úžitkovou vodou.

Koniec roka sa u nás nesie v duchu prípravy tradičného hasičského plesu, ktorý sa uskutoční dňa 13. 1. 2018. I tento rok pre vás pripravujeme bohatý tombolu, zabijačkový stôl a o dobrú zábavu sa postará hudobná skupina RYTMUS a tanečníci z tanečnej školy Mirky Kosorínovej s ukážkou spoločenských tancov.

Už teraz sa veľmi tešíme na vašu účasť.

DHZ Kálnica

Ako sme začali v škôlke u Bzučuľky

Na predprimárne vzdelávanie do materskej školy v novom školskom roku 2017/2018 nastúpilo 30 detí. Z toho 6 predškolákov, ktorí budú s nami tráviť vzácne chvíle „škôlkara“ posledný rok. V tomto školskom roku sme po dlhej dobe otvorili aj druhú triedu, vzhľadom k tomu, že o výchovu a vzdelávanie v našej „Bzučuľke“ malo záujem ďalších 12 rodičov. Počas letných prázdnin sme v priestoroch MŠ museli urobiť malé zmeny, aby sme mohli fungovať s takýmto počtom detí.

Ďakujeme pánovi starostovi za zakúpenie materiálu, firme p. Pavla Pavlecha a vodárovi p. Viliamovi Uhlíkovi za zhotovenie.

V tomto školskom roku pokračujeme v plnení úloh zo školského vzdelávacieho programu. Ponechali sme si motto: „Všetko, čo chcem vedieť, sa naučím v škôlke u Bzučuľky“. Názov programu ŠKVP, aj motta s menom Bzučuľka sme nemenili, pretože nám akosi počas tých rokov prirástla k srdcu. Láskavý prístup učiteľiek k deťom im umožnil dobre sa zadaptovať a v kolektíve sa dobre cítiť.

Predškoláci sa s chuťou pustili do práce v nových pracovných zosiťoch, zdokonaľujú sa v práci s nožnicami, so správnym držaním ceruzky, v poznávaní číslic a písmen abecedy. Mladšie deti využívajú ku hre hracie kútky, rady skladajú, modelujú a kreslia. Vytvorili si pekný vzťah s novou pani učiteľkou Mgr. Zuzanou Lackovou a volajú ju „naša učiteľka“. Denne plníme úlohy týždenných plánov zameraných na sedem vzdelávacích oblastí s výkonovými a obsahovými štandardmi, zaraďujeme zdravotné cvičenie a pobyt vonku. Deti majú zabezpečenú kvalitnú stravu a pitný režim počas celého dňa, ktorý pozostáva z nesladeného ovocného čaju alebo jablkovej šťavy.

Aj v tomto školskom roku deti navštevujú 2-krát do týždňa krúžok anglického jazyka - lektorka Ing. Veronika Kotlárová. Logopedickú starostlivosť poskytuje aj naďalej Mgr. Martinka Šimová v popoludňajších hodinách v priestoroch ZŠ.

Už tradične v jesennom období realizujeme ochutnávku ovocia s názvom Deň jablka. Pripravili sme ovocné a zeleninové misy nielen na ochutnávku, ale deti si z produktov vytvárali aj krásne naaranžované tanierre. Spoločne ich hodnotili a najkrajšie sme odmenili.

Každoročne sa v mesiaci október stretávajú deti so svojimi mamičkami na výrobe „tekvičiacikov“. Prezentovali sme ich na výstave ovocia a zeleniny v kultúrnom dome. Deti s pani učiteľkami zhotovili veľmi pekné výtvarné práce, ktoré zdobili nástienky v materskej škole a v KD na jesennej výstave.

Dňa 7. novembra 2017, v piatok podvečer, sa naše deti spoločne so škôlkami a rodičmi vybrali na lampiónový sprievod z miestneho parku a smerovali ku kultúrnemu domu, kde ich čakal pán starosta aj s poslankyňou Jaroslavou Ďurcovou, ktorí ponúkli deti s teplým čajom a so sladkosťami.

ZPOZ nás počas roka pozýva na slávnostné „uvítanie občanov“. Slávnosti sa zúčastnila aj naša škôlkarka Veronika Kukučková.

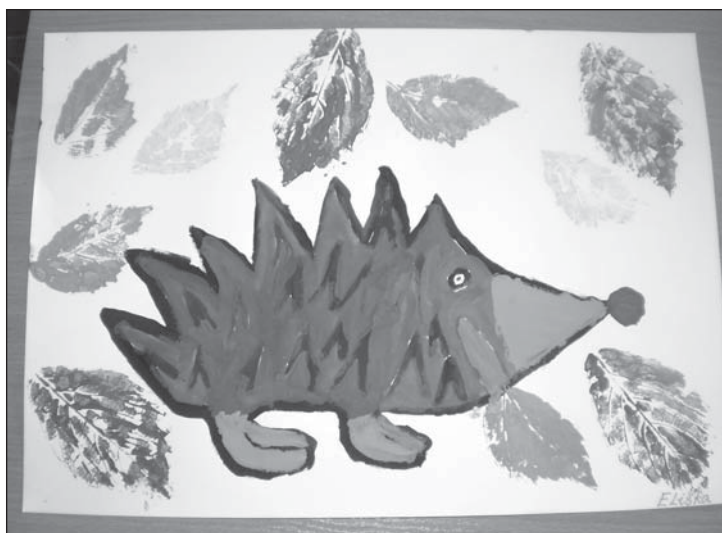
Na vianočný program Vitame Ľa, Mikuláš sa už pripravujeme a zároveň vás aj srdečne pozývame (pozri str. 16). Zimná akcia bude spojená aj s oslavami ZŠ s MŠ.

Čaká nás veľa práce aj zaujímavých aktivít. Dúfame, že všetko zvládneme k spokojnosti našej i rodičov detí a tešíme sa na dobrú spoluprácu s nimi.

Na záver patrí poďakovanie našim dlhoročným sponzorom - manželom Dovinovcom z firmy Lauris, ktorí nám poskytli finančné prostriedky na zakúpenie nových skriniek do šatne. Naše ďakujem patrí aj p. Dušanovi Ševčíkovi za ich nainštalovanie, p. Miroslavovi Borcovanovi za poskytnutie obkladačiek, p. Slavomírovi Ježkovi za elektrikárske práce, p. Milanovi Bušovi a jeho synovi za starostlivosť o okolie budovy MŠ, tiež pracovníkom obecného úradu, rodičom za brigádnické práce a ďalším, ktorí nám pomáhajú a zaujímajú sa o dianie v škôlke u Bzučuľky.

Fotky: ZŠ s MŠ Kálnica

D. Krchnavá, MŠ Kálnica

GREEN LIFE - beseda

PYTLIACI

V škole sme mali besedu. Ukázali nám fotopascu, ktorú dávajú tam na stromy a vďaka nim počítajú zvieratá a zachytávajú pytliakov. Doniesli nám ukázať pytliačku pascu, do ktorej zviera dá nohu a už ho to nepustí. Pomaly zomiera vo veľkých bolestiach ☹️.

Simon Magál, 4.A

OCHRANA PRÍRODY

V škole sme mali besedu. Rozprávali sme sa o Sumatre. Žijú tam zvieratá napr. tigre, slony, nosorožce, opice, hady, pavúky a smrky. Ich skupina sa nazýva GREEN LIFE. Postavili si tam aj chatky z dreva. Chytajú pytliakov, aby neublížovali zvieratám. Ak chytia pytliakov, povedia, aby vypustili zvieratá, ktoré nachytali. Ak to nespravia, pôjdu do väzenia. Chytajú tigre, slony, hady, pavúky, papagáje kvôli kľom, koži z hadov a varanov... Sú tam aj továrne, ktoré vyrábajú palmový olej. Ak posadia palmu, z ktorej vyrábajú olej, už tam nenarastie nič. Ak chceme ochrániť prírodu, mali by sme kontrolovať, čo obsahuje palmový olej. Ak uvidíme, že potravina obsahuje palmový olej, nemali by sme to kupovať. Na Sumatre sú aj rieky. Ak do nej ľudia padnú, hneď uschnú, lebo je tam veľmi teplo. Okolo 35°C. Z tej rieky sa dá aj piť, lebo je čistá. Najviac sa mi páčilo, ako nám ukazovali tigre. Do ruky nám dali aj fotopascu, ktorú tam používajú.

Nikolas Kotleba, 3.A

DAŽĎOVÝ PRALES NA SUMATRE

Prišli k nám teta s ujom, ukázali nám zvieratá - tigre, hady, prasatá, jašterice, opice, hmyz, slony, nosorožce, vtáky a pytliakov. Veľa zvierat videli cez fotopasce. Pijú z vodu jazera, lebo tam je voda čistá. Pytliači majú pušky, nožiky, mačety. Lovia zvieratá.

Riško Šicko, 3.A

Pytliači nastražujú pasce a zvieratá sa chytajú do pascí. Potom, keď ich ulovia, predávajú slonie kly, rohy jednorozca, kožu hadov a varanov. Predávajú aj živé vtáčiky.

Dominik Šutovský, 2.A

DEŇ JABLKA

Pred dňom jablka sme vyrobili plagáty o jablku. Každý aj niečo napísal a prečítal. Rozdelili sme sa do skupín a mali sme rôzne súťaže. Súťažili sme o jablkovú šťavu.

Nikolas Kotleba, 3.A

Ako sme začali školský rok 2017/2018

Slávnostné otvorenie školského roka bolo v dolnej triede školy. Zúčastnili sa žiaci prvého až štvrtého ročníka v počte: 1. ročník - 5 žiakov, 2. ročník - 4 žiaci, 3. ročník - 5 žiakov, 4. ročník - 3 žiaci. Okrem nich boli prítomní rodičia prvákov, pedagogickí zamestnanci a ako hosť pán starosta, ktorý začal všetkým úspešný začiatok školského roka a prvákom odovzdal darčeky - písacie potreby, ktoré im zakúpila obec. Od riaditeľky školy dostali na privítanie prvú knižku a sladkosť. V tomto školskom roku máme zapísaných 19 žiakov, z toho 1 žiacka prvého ročníka študuje v zahraničí. Veľmi nás teší, že aspoň niektorí rodičia prváčikov dali prednosť našej škole pred inou a my sa budeme snažiť vytvoriť priateľské a podnetné prostredie ich deťom, aby s chuťou zvládali svoje školské povinnosti.

Na základe požiadavky rodičov sme predĺžili prevádzku školy do 16,00 hod. a privítali v pedagogickom kolektíve nového pedagogického zamestnanca - evanjelického kaplána Radima Pačmára a nepedagogickú zamestnankyniu - upratovačku Miroslavu Batkovú. Za upratovanie počas augusta a septembra ďakujeme pani Margite Pečitovej, ktorá nám pekne pripravila školské priestory na vyučovanie.

Nedá nám vrátiť sa ešte do minulého školského roka, lebo naši žiaci nielenže zvládli školské povinnosti, ale s radosťou sa zúčastnili aj mimoškolských súťaží: recitačnej súťaže Hviezdoslavov Kubín malotriednych škôl v Dubodielí, kde 2. miesto v kategórii prózy získala Katarína Harmadyová, 2.A; Olympijského dňa v Mníchovej Lehote, kde sme dosiahli nasledovné úspechy: vybíjaná - 1. miesto, futbal - 3. miesto; individuálna disciplína - hod kriketovou loptičkou - 3. miesto Lukáš Kališ, 4.A; Maľované vajičko - Mníchova Lehota - 3. miesto Eliška Pavlechová, 2.A. a Nina Michalková, 3.A.

V škole sme organizovali taktiež rôzne súťaže a akcie: Hviezdoslavov Kubín, Superstar, Najlepší športovec, súťaž Najviac prečítaných kníh počas školského roka (najviac bolo prečítaných 29 kníh - 2 žiaci), sadenie lípy J.M. Hurbana a odhaľovanie pamätníka v parku, včelárske vychádzky, Najlepší plavci, vydanie školského časopisu Šarkan, vystúpenie na oslave Dňa matiek, vynášanie Moreny, oslava MDD na ihrisku...Všetkým, čo nám s prípravou akcií pomohli, veľmi pekne ďakujeme. Dúfame, že aj tento školský rok bude aspoň taký úspešný ako ten minulý.

Práve tento rok je významný aj tým, že si pripomíname 105 rokov vzniku

základnej školy a 50 rokov vzniku materskej školy. Počas týchto dlhých rokov bolo s podporou predstaviteľov obce a zásluhou zamestnancov škôl odchovaných veľa detí, ktoré s nostalgiou spomínajú na svoje detstvo a vďaka ktorým sa obec rozvíjala a „žila“. Rodičia si vážili možnosť mať o svoje dieťa postarané blízko svojho bydliska, čím im ubudli starosti s dochádzkou, keďže boli, tak ako aj dnes, pracovne vyťažení. Deti museli rodičom pomáhať, ale popri tom stihli vystrájať všelijaké huncútstva so svojimi kamarátmi. Keď vyrástli, tie horšie spomienky sa akoby vytratilí a ostali len tie dobré, či už na školu, spolužiakov alebo učiteľov. Želáme si, aby „školská tradícia“ v obci naďalej pokračovala, aby tí, ktorí rozhodujú o tom, neľutovali peniaze, ktoré vynaložia na výchovu a vzdelávanie kálnických detí. My sa budeme snažiť, aby sme mali čo najviac spokojných rodičov, usmiatech a šťastných detí, občanov Kálnice, ktorí nám budú v tomto snažení pomáhať aspoň tak ako doteraz. Veľmi si to ceníme.

Kolektív ZŠ s MŠ Kálnica

Spoločenská kronika (jún - december 2017)

Narodili sa: Zara Mordinová, Rudolf Lednický, Amália Lukáčová, Tamara Šicková, Tomáš Krížan

Uzavreli manželstvo: Ing. Miloš Trgo - Marika Vrbová
Ing. Mário Pečit - Ing. Katarína Kiacová
Michal Masár - Mgr. Erika Trenčanská
Peter Valovič - Miroslava Ondrašovičová
Andrej Gubo - Eva Žalmová
Marcel Krivý - Ing. Lucia Macurová
Lukáš Hanáček - Nikola Janegová
Juraj Hladký - Katarína Borovská
Ľubomír Nemšák - Zuzana Lukáčiková
Ondrej Hlávek - Jana Pašková

Blahoželáme

50 rokov: Ľuboš Matkovčík, Ľuboš Hudec, Alena Belániová,

Jaroslav Ochodnický, Ľubomír Šimo, Erika Dedíková

60 rokov: Dušan Jurík, Ivan Škulec, Ján Gajdošech, Ján Roško,

Dana Krchnavá, Darina Valovičová, Eva Kadlečíková

70 rokov: Ján Šlosár, Jaroslav Bolech, Marta Juriková,

Viera Kubíčková, Mgr. Ružena Bandurová, Igor Kliešek,

Milan Šicko, Ján Pavlech, Janka Šicková

90 rokov: Paula Krchnavá

95 rokov: Františka Chodúrová

Rozlúčili sme sa: Miloslav Šicko, Pavlína Hájková,
Štefan Klinčúch, Ľudmila Krchnavá,
Ján Ševčík, Emília Daňová, Viktor Valovič,
Amália Bednáríková, Anna Krchnavá

Pripravila Blažena Šicková

Netradičný „recept“

Milí čitatelia,

na tomto mieste som zvyčajne písala o nejakom tradičnom ovoci alebo zelenine, o ich zložení a vplyve na ľudský organizmus a pridala aj recept na prípravu chutného pokrmu z nich. No nedávna udalosť ma primäla k tomu, aby som sa s vami podelila o „zážitok“.

V jeden krásny, slnečný deň som sa vybrala na prechádzku do našej úžasnej prírody. Vo vzduchu bolo cítiť, že je jeseň a aj na okolitej prírode to bolo vidieť. Stromy sa akoby pod ťarchou medenno-zlatého lístia pripravujú na odpočinok, chrobáčky sa ukrývajú do svojich úkrytov, skrátka príroda sa pomaly pripravuje na svoj zimný spánok. Čoskoro krajinu pokryje snehová perina a my sa opäť budeme kochať jej krásou, tichom, pokojom, čistým ovzduším. Aká krehká rovnováha! Dokedy to však takto bude? Ako dlho ešte vydrží naša príroda udržiavať rovnováhu? Pýtate sa: „akú rovnováhu?“, „rovnováhu s čím?“. No predsa s nami - ľuďmi, s našou činnosťou a produktami z nej! Z tej jesennej prechádzky som si okrem úžasného zážitku doniesla aj plnú igelitku plastových fľaš, konzerv, hliníkových plechoviek a iného odpadu. Nevieť pochopiť konanie ľudí, ktorým uniesť plný batoh dobrôt nerobí ťažkosti, ale prázdna plechovka im je ťažká a odhodla ju v lese.

Preto mi, vážení čitatelia, dovoľte, aby som pripomenula, že:

- znečistenie vzniká, ak sa škodlivé látky dostávajú do životného prostredia v takých veľkých množstvách, že škodia ľuďom, živočíchom, rastlinám i prírodnému prostrediu;

- denne vymiera až 100 vzácnych rastlinných a živočíšnych druhov;

- na 1 tonu bežného papiera sa spotrebuje 17 stromov a 500 kW energie;

- v Európe sa denne spotrebuje 270 tisíc stromov;

- doba rozkladu niektorých druhov odpadu: žuvačka 5 rokov, ohorok z cigarety 3 mesiace, papierové vreckovky 3 mesiace, hliníkové plechovky 20 - 100 rokov, batéria 200 - 500 rokov, pneumatika 260 rokov, PET fľaša a igelitové vrecká 500 rokov, polystyrén 1000 rokov, sklo 4000 rokov, motorový olej 10 - 100 rokov a kreditka 1000 rokov.

Myslíte si, že nás naše deti, vnuci a ďalšie pokolenia pochváli za to, ako sa správame k našej matičke zemi, ktorá nám dáva chlieb a vzduch, teda život? Nemám vplyv na veľké konglomeráty, firmy a spoločnosti, ale apelujem na vás - začnime každý sám od seba aj za seba. Bližšie sa Vianoce, koniec roka i rok nový. Dajme si záväzok, že v budúcom roku si okrem zážitkov, dubákov a iných darov prírody z lesa odnesieme aspoň jeden kus toho, čo tam nepatrí - naše produkty.

Prajem vám pokojné Vianoce, v novom roku pevné zdravie a mnoho krásnych zážitkov z našej úžasnej prírody.

RNDr. Ingrid Ševčíková

Posedenie s našimi občanmi skôr narodenými

*Natrham si kvety pod lesom na stráni,
vám, starí rodičia, kytku dám do dlani.
Hoc vlas vám šedivie a zrak sa zakalí,
prijmite od detí najkrajšie pozdravy.
Prijmite kytičku, čo slzou prevlhla
aj mne sa tisnú slzičky do hrdla.
Nech sa vám predĺži životná vaša púť,
želáme zo srdca, vaša vnučka i vnuk.*

So všetkými skôr narodenými sme sa stretli 11. 11. 2017 v KD v Kálnici na milom posedení, ktoré sa stalo v našej obci tradíciou. Tí, ktorí prijali pozvanie si prišli posediť s priateľmi a prežiť chvíle sobotného popoludnia.

Prítomným sa prihovoril starosta obce Ing. Ján Krchnavý, ktorí všetkým prítomným poďakoval za odvedenú statočnú prácu, ktorú vykonali počas svojho života, vyzdvihol nezastupiteľné poslanie seniorov v našich rodinách. Poprial všetkým prítomným veľa zdravia, spokojnosti, aby sa stretávali s úctou a porozumením a od svojich najbližších aby dostávali veľa lásky, porozumenia a rodinnej pohody.

Súčasťou posedenia bol kultúrny program, o ktorý sa postaral FS Podhoranka z Kočina.

Po nasýtení zmyslových orgánov prišiel rad na potešenie chuťových pohárikov. Po malom občerstvení, kto mal chuť si mohol zaspievať s našimi Šípkami.

Na záver by som sa chcela poďakovať všetkým, ktorí sa zúčastnili pri príprave tohto milého stretnutia, a tiež by som chcela popriať aj ostatným dôchodcom, ktorí sa z rôznych príčin nemohli zúčastniť posedenia, veľa zdravia a spokojnosti.

Zároveň všetkým prajem, aby sme sa o rok mohli znovu stretnúť.

Sivý vlas, verte nie je sivý svet.

Vítajte každý nový deň, tešte sa, keď príde a pozdravte ho vrele.

Foto: Ján Valovič

J. Durcová

Očkovanie proti pneumokokovej pneumónii (zápalu pľúc)

Pneumokok patrí medzi baktériu, ktorá spôsobuje ochorenia, ktoré sú často život ohrožujúce, alebo s trvalými následkami, ako zápal pľúc, zápal mozgových blán, celková otrava krvi, hnisavý zápal stredného ucha.

Očkovanie vakcínou Prevenar 13 sa odporúča u osôb nad 65 rokov, ktorí trpia chronickými ochoreniami dýchacích ciest, srdcovo-cievny ochoreniami, metabolickými chorobami, chorobami s poruchami imunity, po splenektómii (operácie sleziny), a hlavne u ľudí v kolektívnych zariadeniach, ako v domovoch dôchodcov, v sociálnych zariadeniach a v iných ústavoch.

Vakcína je plne hrazená zo zdravotného poistenia - podľa indikačného zoznamu, predpisuje ju a podáva obvodný lekár. Môže sa podávať súčasne s vakcínou proti chrípke, preto najvhodnejšie je očkovanie v jesenných mesiacoch. Podáva sa jednorazovo. Nie je potrebné preočkovanie.

MUDr. Lenka Benáková

Poľovnícke združenie Kálnica

Tak ako aj ostatné dobrovoľné organizácie v obci, aj naše poľovnícke združenie sa snaží vyvíjať činnosť, ktorá nás nielen teší a naplňuje, ale prináša úžitok nielen nám, ale aj celej spoločnosti. A tak tomu bolo aj počas leta a jesene tohto roka. Naše združenie sa snaží byť spoločensky aktívne. Snažíme sa šíriť dobré meno poľovníctva či už prostredníctvom plesu, ktorý poriadame, svojou celoročnou prácou v prospech prírody a zveri, ktorá tu žije a snažíme sa podporovať aj kynológiu. A práve v tomto roku sa nám podarilo usporiadať jednu naozaj vydarenú akciu - Kynologický výcvikový deň. Ten sa konal na konci mája v priestoroch areálu TJ Zavažan Kálnica a praktická časť v našom revíri Kálnica - Sever. Počasie nám naozaj prišlo a účasť bola až prekvapujúco veľká. Akcie sa zúčastnila asi stovka registrovaných poľovníkov z celého Trenčianskeho kraja. Cieľom tohto podujatia bolo pomôcť začínajúcim kynológom, poľovníkom, ale aj ostatným priateľom poľovníctva s výcvikom poľovníckych psíkov. Okrem informácií z teórie chovu a výcviku, tu mohli účastníci vidieť praktické ukážky výcviku v teréne. Mohli si priamo so svojim psikom vyskúšať niektoré disciplíny, ktoré sú súčasťou skúšok psíkov pre získanie poľovnej upotrebitelnosti. Celá akcia sa niesla v dobrej atmosfére v duchu poľovníckych tradícií. Poľovnícke signály na lesnici, slávnostný nástup s výradom a záverečné priateľské posedenie pri gulášoch dodali celej akcii to pravé poľovnícke čaro.

Začiatkom júna už tradične organizujeme spoločnú brigádu „sená“. Rozdelení na dve partie sa zídeme na pokosených horských lúčach Dorotkovej a Valovej. O tie sa staráme celoročne a dorábame na nich seno potrebné pre zimné prikrmovanie zveri. Už to neberieme ani ako nejakú ťažkú prácu, ale skôr ako spoločenskú akciu. Ak počasie praje - ako sa hovorí „suší“, strávime dva dni na lúčach hrabaním, obracанím a skladaním sena. Tu si nájdeme čas aj na posedenie v tieni pod stromami, preberieme všetky dedinské reči a dianie v poľovníctve. Tí, čo si trochu viac pamätajú, pospominajú všakovaké poľovnícke historky.

Máme nový regionálny kalendár 2018

Mikroregión Beckov - Zelená Voda - Bezovec vznikol 31. 10. 2003 ako neformálne združenie 11 obcí ležiacich na ľavom brehu Váhu vymedzenými hradmi Beckov a Tematín. Do mikroregiónu patria obce Beckov, Kálnica, Kočovce, Nová Ves nad Váhom, Hôrka nad Váhom, Hrádok, Lúka, Modrovka, Modrová, Stará Lehota a Nová Lehota; patrí sem aj rekreačná oblasť Zelená Voda.

Vzájomná spolupráca obcí sa dobre zviditeľňuje aj každoročne vydávaným stolovým kalendárom, na ktorý si občania zvykli a vždy sa naň tešia. Prvýkrát vyšiel v roku 2005 vo vydavateľstve FOTAR Ing. Jána Tarábka z Nitry a v tomto roku pripravili grafiku a tlač v KOJATRADE z Trenčianskej Teplej. Námetom sú kultúrno-spoločenské podujatia, konané v obciach združenia v priebehu roka 2016, prípadne na jar 2017. Novinkou je uvedenie názvu a erbú obce, do ktorej je kalendár určený, lebo do roku 2017 boli všetky kalendáre rovnaké.

Veríme, že aj najnovší - už 13. ročník kalendára mikroregiónu urobí obyvateľom radosť tak ako tucet doterajších ročníkov. **DB**

Keď už máme seno v krmelcoch, môžeme sa začať naplno venovať aj lovu, ktorý patrí neodmysliteľne k poľovníctvu. Srnčia ruja nebola tohto roku v Kálnici veľmi výrazná, no tá jelenia už bola lepšia. Jelenia ruja je čas, kedy aj my poľovníci máme „svoje dni“. Jelene sa tohto roku predvážali a tí, čo bývajú na okraji dediny, to mohli počuť až do postele. Keď toto jelenie divadlo skončilo, bolo treba pripraviť krmivo a porobiť čo to v lese okolo krmelcov, ale aj v Popolke, kde máme svoj sklad krmiva.

Cesta v Popolke bola opravená tak, že ostatné časti obce im ju môžu len závidieť. Je to cesta, po ktorej aj my chodíme ku skladu a garážam. Rozhodli sme sa preto, že aj my poľovníci prispejeme k tomuto dielu. Zorganizovali sme spoločnú brigádu, osadili sme odvodňovacie žľaby, ktoré by mali aspoň z časti zachytiť dažďovú vodu a nasmerovať ju do kanála. Dúfame, že toto opatrenie pomôže ochrániť novovybudovanú cestu pred privalovou dažďovou vodou.

November je mesiac, kedy máme krmivo v krmelcoch a zásypoch. Je to čas, kedy začínajú spoločné poľovačky, ale aj čas, kedy už začíname s prípravou tradičného poľovníckeho plesu, ktorý sa bude konať 20. januára 2018. Verte či neverte, tento ročník plesu už bude jubilejný - 30. Veríme, že účastníkov plesu niečím prekvapíme, potešíme a že sa všetci opäť dobre zabavíme. Veď takouto tradíciou sa môže pochváliť asi len málo združení. Sme veľmi radi, že tento náš ples sa teší takej veľkej priazni už po toľké roky. Vysoká návštevnosť a priazeň je pre nás odmenou, ale zároveň i záväzkom, aby ten nasledujúci ročník plesu bol ešte lepší ako ten predchádzajúci.

Na záver by som sa chcel poďakovať našim členom za celoročnú prácu, našim manželkám a priateľkám za trpezlivosť, ktorú s nami mali, priateľom a podporovateľom za priazeň a nezištnú pomoc.

S pozdravom lovu a lesu zdar!

Ing Ján Krchnavý, predseda PZ Kálnica

Foto: PZ Kálnica

Výlet do Selca

Klub dôchodcov usporiadal 10. júna 2017 pešiu turistiku - návštevu do susedného Selca. Dôchodcov milo privítali a uhostili v klube Jednoty dôchodcov a previedli po dedine, kde si, okrem iného, prezreli aj pekné výrobky a záhradu miestnej výtvarníčky a keramikárky.

Foto: Ján Valovič

Potok ako skládka?

Určite jednou z najvýznamnejších udalostí posledných mesiacov v našej obci boli problémy s vodou. Tieto vyvrcholili do verejnej schôdze občanov s členmi obecného zastupiteľstva. Najzávažnejšou témou boli problémy súvisiace s kvalitou a množstvom pitnej vody v obci. O tom a o príčinách vzniku takéhoto stavu a aj o možnostiach riešenia tohto problému sa, pochopiteľne, hovorilo takmer vo všetkých diskusných príspevkoch. S istotou sa dá povedať, že na nej odzneli nielen oprávnené kritické pripomienky, ale aj návrhy na zamyslenie, s ktorými sa vedenie obce zaoberalo.

Určite druhou aktuálnou a závažnou témou, ktorá odznela v súvislosti s vodou, bola aj čistota potoka a obavy pred možnou záplavou Zápotočia v prípade silných dažďov. Veľmi emotívne o tom hovorili najmä p. B. Bolechová a p. Milan Valovič. Všetkým prítomným bolo už vtedy jasné, že nie všetky spomenuté problémy, sa budú dať vyriešiť v krátkom čase a úplne, ale budú potrebovať nielen čas, ale aj adekvátne finančné prostriedky.

Objektívne treba uznať, že vedenie obce rýchlo zareagovalo na hrozbu povodne a zabezpečilo prostredníctvom Povodia Váhu úpravy potoka a aspoň čiastočne (v rámci existujúcich možností) tak eliminovalo riziká záplavy Zápotočia. Vyčistený úsek potoka okolo mosta a v úseku okolo lávky vo Dvoroch smerom hore aj dole svedčí aj o dobrej práci dodávateľa. Patrí mu za to uznanie (Povodie Váhu). Zrejme z hľadiska technickej dostupnosti a mobility v koryte potoka nemohlo spraviť viac. Pri pohľade na vyčistený úsek koryta potoka sú naše obavy z možných povodňových škôd menšie.

Nespokojnosť vo mne však vzbudilo to, čo som uvidel v potoku pod lávkou pri Sklepárovcí: kreslo, počítačový monitor, či samotný počítač, turistický vak plný odpadu... A takýchto prekážok plynulého toku by sme určite našli ešte veľa, nedajbože keby sme sa prešli po potoku od horného mosta po dolný.

Položil som si otázku: Prečo a komu sa stáva potok skládkou nepotrebných vecí? Nemáme potom aj my sami značný podiel viny na vzniku tejto hrozby?

Je mi jasné, že potok obhospodaruje Povodie Váhu (a je to aj v jeho vlastníctve) a že aj samotné koryto potoka ponúka svojimi meandrami možnosť vyliatia sa.

Ale prečo k tomu prispievame aj my samotní? A prečo v záujme ochrany nášho vlastného majetku aj my neprispějeme na vyčistenie koryta v takých miestach, kde sa nedá použiť mechanizácia a iná technika, napríklad pri nánosoch haluzia? Kto to spraví? A neomeškáme sa?

Poznámka na okraj

Spomínam si, že pred 30 či 40 rokmi sa na všetkých uliciach v dedine vždy aspoň trikrát za rok (Veľká noc, dožinky, hody) zemetala cesta pred domami. Zdá sa, že mnohým z obyvateľov obce teraz stačí, keď raz či dva razy za rok vyčistí cestu zmetač z Technických služieb. Iste, nájdu sa starí poctivci, ktorí dodržiavajú tradície - ale koľko ich je? A nedotvára aj toto ráz našej obce, napríklad aj v očiach domácich či zahraničných návštevníkov Skicentra, ktorí prechádzajú celou obcou na Plesky? Alebo - čo nás po tom a po nich? Netvrdím, že je to hrozné. Ale nechceme mať ešte krajšiu obec?

Milan Bušo

Foto: Milan Bušo

Milan Stano a jeho nová kniha MALBY

Blíži sa vianočný čas, čas pokoja a neopakovateľnej rodinnej i spoločnej atmosféry i čas spomienok. Obdobie, v ktorom sme všetci akosi viac vnímavejší a sme si i bližšie pri sebe. A v tomto čase náš rodák Milan Stano pripravil do vydania knihu, predstavujúcu súhrn a vyvrcholenie jeho celoživotného maliarskeho umenia, ktoré za viac ako 40-ročnej maliarskej činnosti vytvoril.

Vraví sa, že život rýchlo beží, ale umenie zostáva. A tak i náš rodák

do knihy, ktorá má vyjsť vo veľkom formáte A4 na kvalitnom papieri, vložil maľby z potuliek nielen po Slovensku, ale i zo sveta. Veľa malieb je z rodnej Kálnice, ktorými sa snaží stále i našu obec zviditeľniť v umeleckom svete a na verejnosti.

Predpokladáme, že bude možnosť si ju zakúpiť ešte v predvianočnom čase a pri jej prezeraní umocniť si a prežiť krásnu atmosféru Vianoc.

Ing. Miroslav Borcovan

Hviezdicový výstup

1. septembra 2017 sa konal ďalší ročník Hviezdicového výstupu na Ostvý vrch. Aj keď sme dúfali, že počet zúčastnených turistov tento rok prekročí číslo 200, nestalo sa tak, hoci tomu chýbalo veľmi málo. Počet zapísaných návštevníkov bol 193. Všetci zúčastnení po výstupe k dvojkrížu dostali pamätný list. Po oficiálnej časti pri dvojkríži sme sa stretli pri ohnisku, po-

pekali sme si, čo sme si priniesli. Mgr. M. Fenik zabezpečil sud piva a kofoly. Posedeli sme si, oddýchlí, nabrali sil a po skupinkách sme sa pobrali späť po turistických značkách. Už teraz sa všetci tešíme na ďalší ročník Hviezdicového výstupu a všetci pevne veríme, že o rok dvestovku prekóname.

Vidíme sa 1. septembra 2018. **Turistický oddiel TJ ZAVAZAN Kálnica**

Foto: Ján Valovič

Aký bol tento včelársky rok?

Rok 2017 v našich končinách bol ďaleko lepší ako predchádzajúce tri roky. Mali sme šťastie, že keď začala kvitnúť repka, tak výdatne zapršalo, a tak repka za priaznivého teplého počasia ideálne medovala. Náš terén je vlnitý, a tak repka kvitla dlho, čo včelárom pomohlo k tomu, že repku sme mohli vytáčať dvakrát po sebe. Väčšina včelárov bola spokojná, no príroda sa s nami aj tak zahrála a krátke mrazíky sa postarali o zmrznutie kvetu na ovocných stromoch ako aj agátu. Po radosti nastal smútok. Cez to všetko boli doliny, kde niečo predsa len zakvitlo, ako i v záhradách pri domoch. Mali sme ešte jednu znášku, a to bola medovicová. Žiaľ, to bolo všetko. Novodobí poľnohospodári pestujú pšenicu, konope a iné druhy, žiaľ, prestali pestovať slnečnicu, ktorá nám zásobovala včely, ktoré prezimujú do jari, peľom a nektárom, prípadne medovicou, čo momentálne chýba.

Jednať s poľnohospodárom je v tejto dobe zložitá, o všetkom rozhoduje biznis a peniaze. Poľnohospodár nevie poľnohospodársku pôdu, ale obrába pôdu plytko, tak do hĺbky 10 cm, v dôsledku toho je v prírode ďaleko viac škodcov a buriny, čo má za následok zvýšenie počtu postrekov na poľnohospodárskej pôde. Burina, ktorá zakvitá, je navštevovaná včelami, a postriekané včely strážkyne do úľa nevpustia z hygienických dôvodov, a tak včelu zabijú, a týmto včelár prichádza o dve včely (zomrie včela, ktorá bola pichnutá, ale aj tá, čo ju pichla).

U nás sa stalo, že sa striekala repka proti vysemeneniu, látka, ktorou bola striekaná, zrejme, bola silná a nakoľko repka bola riedka, kvitlo v nej veľa burín a včely, ktoré v tej dobe boli na kvete, boli postriekané, nakoľko sa striekalo počas celého dňa, čo vyhláska nedovoľuje. Po

doletení do úľa sa včelám zlepili krídla a utrúpenie nemožnosťou zomierali. Pre včelára je to strašné utrpenie, nakoľko nevie takýmto včelám pomôcť a ani sa im nedá pomôcť. A tak boli včely napadané na dne úľa ako aj pred úľmi. Je to veľká včelárska strata, zomierali včely, ktoré mali spracovať zimné zásoby v úľoch a zabezpečiť dostatočnú peľovú výživu dlhovekým (zimujúcim) včelám. Som presvedčený, že do jari veľa včiel uhynie. Ak na jar nepomrznú kvety, ako sa stalo posledné roky, je možné, že včely budú v takej slabej kondícii, že nebude mať čo opeľovať ovocné stromy a celú prírodu.

Chýba pochopenie poľnohospodára ako i cit pre prírodu. Častým striekaním vlastne trpí i organizmus človeka, a tak mám za to, že by mali alarmovať lekári ako i ochrancovia prírody pre záchranu života rôznych druhov živočíchov, ktoré sa takto z prírody vytrácajú.

Ministerstvo pôdohospodárstva síce vydalo vyhlásku o obmedzení pri striekaní určitými jedy, no, žiaľ, nikto sa nepostaral o to, aby boli vyprázdnené sklady u poľnohospodárov, chemikálie zlikvidované, ako to bolo kedysi, a tak sa nemôžeme čudovať, že hospodár, ktorý ich má nakúpené a dal za ne peniaze, sa ich nezriekne (aj tak ich nemá kde legálne zlikvidovať), čiže dokiaľ ich neminie, bude s nimi striekať aj naďalej. Už dnes je dokázané, že tieto postrekky presakujú hlboko do našej pôdy a znehodnocujú spodné vody.

A tak na záver môžeme len konštatovať, že poľnohospodár ako aj nedisciplinovaný občan, ktorí striekajú bezohľadne, sa stávajú hrobárom slovenských včiel. A preto už 4. rok vediem krúžok na 1. stupni ZŠ v Kálnici, kde počas roka prizývam poľovníkov a chovateľov,

a tak sa snažím, aby deti mali lepší cit pre prírodu a vedeli pochopiť aj včelára, ktorý má včely, nakoľko deti sa už včiel neboja.

Môžeme skonštatovať, že vďaka včele, ktorá svoje životné prostredie v úli obetavo chráni pred chemizáciou i za cenu svojho života, máme na našom trhu vysoko kvalitný a zdravý med. Toto dokazujú včelári, ktorí dávajú med do súťaže, a tento postupuje na medzinárodnej fóre - t. r. to bolo v Turecku, kde sme získali veľa umiestnení v prvých troch miestach. Preto sa zamyslime, ako sa budeme ďalej správať k našej krásnej prírode.

Tibor Valovič

Tváre sveta

Pod týmto názvom sa uskutočnila výstava veľkoformátových fotografií nášho rodáka pána Dušana Valoviča z Prievidze. Na jej vernisáži dňa 18. 10. 2017 v galérii Regionart pri Regionálnom centre v Prievidzi sa zúčastnilo veľa priaznivcov a obdivovateľov cestopisnej fotografie, zážitkov i postrehov, ktoré náš rodák pripravil. Je to už jeho v poradí tretia výstava v týchto priestoroch, ktorú pre verejnosť počas cestovateľského obdobia od roku 2006 pripravil. I keď každá bola tematicky inak zameraná a zladená, všetky mali niečo spoločné. Bez ohľadu na fantastickú krajinu, architektonické a prírodné scenérie, biedu i nádheru, z jeho fotografií priam žiaria tváre. Tváre, v ktorých sa odráža ich každodenný život i šťastie, výraz duše odrážajúci prostredie, v ktorom žijú.

Zúčastnili sme sa tak, ako i po iné roky, vernisáže a so záujmom sme si prezreli vysokokvalitné fotografie, sprievodné materiály i výstavku prinesených obradných pamiatkových predmetov z ciest. Zvlášť ma zaujali, i vzhľadom k aktuálnemu problému s pitnou vodou u nás, fotografie z Etiópie, na ktorých ženy z veľkej, niekoľkokilometrovej vzdialenosti zo studne dennodenne prinášajú vodu pre svoju rodinu i zábery, ako ďalší naberajú mútnu vodu z rieky do bandasiiek a odnášajú si ju domov. Voda znamená pre nich život. V našich podmienkach si to nevieme ani predstaviť, aké prirodzené bohatstvo máme. Vodu, čistý vzduch a pekné prostredie, o čom mnohé národy môžu len snívať. Prostredie, v ktorom i obyčajná plastová fľaša a bandaska znamená bohatstvo. Exotická hudba s rozprávaním príbehov z precestovaného prostredia a pozorný, usmievaný pohľad nášho cestovateľa dotvárali priam rodinné príjemné prostredie, v ktorom sme mali možnosť stretnúť a porozprávať sa i s jeho najbližšími a bratom Ivanom zo Žiliny. Poznanie, že človek v akýchkoľvek podmienkach pri skromnosti a pracovitosti môže sa cítiť šťastný i to, že zo slovenčinou a s úsmevom sa dá dohovoriť takmer po celom svete. Svedčia o tom i jeho

skúsenosti a zážitky z takmer 12 ročnej cestovateľskej činnosti, počas ktorej prešiel viac ako tridsať krajín na piatich kontinentoch, ktoré zúročil aj vo svojich 14 fotoknihách a viacerých ďalších výstavách. Jeho tvorbu i postrehy je možné prežiť a pozrieť na www.valovicfoto.sk.

Vzhľadom k jeho veku, 72 rokov, vynikajúcej súčasnej fyzickej a psychickej kondícii i k skutočnosti, že zo svojho fotoateliéru na cesty odišiel až v dôchodkovom veku, zostalo nám len záverom mu úprimne zaželať šťastné návraty v zdraví a s úsmevom i z ďalších ciest. Poďakovať sa mu i touto cestou za zviditeľňovanie svojho rodiska, ktoré vždy nezabudne pripomenúť.

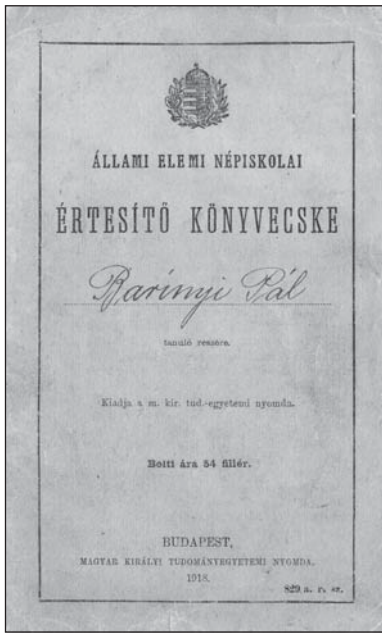
Ing. Miroslav Borcovan

Spoločná fotka, druhý zľava Dušan Valovič.

STOROČNÁ KNIŽKA VYSVEDČENÍ

Žiaci, učte sa! Vaše vysvedčenie tu o sto rokov môže byť tiež.

Prvé vysvedčenia prišli pred 243 rokmi so školskou reformou rakúsko-uhorskej panovníčky Márie Terézie. Tá v roku 1774 vydala Všeobecný školský poriadok, ktorý okrem iného hovoril, že deti vo veku 12 rokov a po návšteve šiestich rokov školy majú dostať vysvedčenie o svojich znalostiach.

My sme počas letných prázdnin našli v našom rodinnom archíve jeden z výsledkov jej reforiem - storočnú Knižku vysvedčení (Értesítő könyvecske 1), ktorá patrila môjmu otcovi Pavlovi Barinychovi z Kálnice, narodenému 31. 12. 1909. Ako sa aj dnes hovorí, otcovi „zle vychádzali roky“, a preto začal do prvej triedy chodiť až v septembri 1917. Táto knižka nás nezaujala preto, aby sme sa dozvedeli, aký prospech mal môj predok, či chodil do školy riadne a ako sa správal, ale predovšetkým aktuálnosťou svojho obsahu.

Pretože Kálnica sa na začiatku 20. storočia vyznačovala vysokou populáciou, malá jednotriedna cirkevná škola nedokázala pojať všetky školopovinné deti. Obecné zastupiteľstvo preto ešte pred prvou svetovou vojnou ponúкло Ministerstvu náboženstva a výučby pozemok na výstavbu typizovanej dvojtriedky. V novovybudovanej škole, ktorá sa v tom čase nachádzala na okraji dediny, sa začalo vyučovať 1. septembra 1912. Školská správa vymenovala za správcu učiteľa Alexandra Ločavu 2 a za učiteľku jeho manželku Margitu, rod. Katonovú 3. Už o tri roky sa štátna ľudová škola rozšírila o ďalšiu triedu, umiestnenú v bývalej cirkevnej škole, a pribudol ďalší učiteľ, Karol Darvaš 4. V medzivojnovom období sa počet žiakov pohyboval od 160 do 165.

Otcova Knižka vysvedčení má rozmery 18 x 12 cm, formát je približne B6 alebo niečo medzi A5 a A6. V tvrdej obálke je všetkých 24 strán, písaných v maďarčine. V roku 1918 ju vydala Uhorská kráľovská univerzitná tlačiareň so sídlom v Budapešti. To znamená, že otcovi knižku vystavili až pri druhom medziročnom hodnotení, ktoré bolo na Veľkú noc 1918. Je však možné, že knižka bola vytlačená už o čosi skôr, na prvé - vianočné hodnotenie v roku 1917. Knižka mala rubriky predtlačené na šesť rokov dopredu, teda na celú školskú dochádzku. Aj keď už vtedy bolo jasné, že prvá svetová vojna sa blíži ku koncu, v Uhorsku iste verejne nepripúšťali možnosť územnej straty tej časti krajiny, v ktorej sa dnes nachádza Slovensko. Na druhej strane je rozsah knižky pochopiteľný - zodpovední úradníci ministerstva školstva predsa nemohli pripustiť, tobôž požadovať, aby sa vzhľadom na blížiaci sa koniec vojny vydala Knižka vysvedčení na dobu kratšiu, akou bola dĺžka povinnej školskej dochádzky. Táto síce bola formálne šesťročná - od šiestich do dvanástich rokov dieťaťa - no v praxi sa veľmi často nedodržiavala. Najmä na vidieku deti do nej chodili iba v zimných mesiacoch, lebo na jeseň a na jar museli pomáhať rodičom s prácami na poli a s dobytkom.

Aj vďaka prekladu z dobovej maďarčiny, s ktorým nám pomohla pani Zuzana Stanyíková z Vrakuňa, sme sa dozvedeli, že Knižku vysvedčení dostal každý žiak bezplatne a jeho rodičia nemuseli platiť žiadne kolký. Ak však žiak knižku stratil alebo aj z iného dôvodu bolo potrebné vydať duplikát, za tento akt bolo treba riaditeľovi alebo učiteľovi zaplatiť jednu korunu. Ako upozorňovala „cenovka“, obchodná cena knižky bola 54 fillérov (halierov), čo znamenalo 54 stotín uhorskej koruny. Na porovnanie: koncom vojny stálo jedno vajce alebo liter mlieka 1,20 koruny, kilo cukru 20 korún, kilo masla 70 korún a kilo bravčového mäsa okolo 50 korún.

V úvode Knižky vysvedčení je dvojstrana s názvom POTREBNÉ VEDOMOSTI. Text v nej uvedený je nadčasový a ani po sto rokoch nestratil nič na svojom význame. Ved' posúďte sami:

Životaschopným bude iba taký človek, ktorý obchádza všetko, čo škodí jeho zdraviu. Dieťa musí vylúčiť najmä fajčenie a alkoholické nápoje: víno, pivo a pálenku. Tabak a alkoholické nápoje, najmä pálenka, sú takými silnými jedomi, ktoré škodia aj dospelému človeku, dieťa však môže vziať predčasne do hrobu.

Žiak, ktorý fajčí a pije, nenapreduje v učení, fyzicky je slabý a neschopný pracovať.

Tieto dva jedy vytvoria predpoklady pre vznik tuberkulózy a mnoho ľudí si tak-

to predčasne vykope svoj hrob. Tuberkulóza je veľmi infekčná nemoc, ktorú môže dostať každý človek. V našej vlasti na ňu zomrie ročne 70 000 ľudí.

Najlepšou prevenciou je čistota a zdravý (čistý) vzduch.

V čistote však treba držať nielen tvár ale aj celé svoje telo, šaty a byt. V byte je zakázané plávať, lebo je to nielen odporné, ale rozširujú sa tak aj choroby. Všetky pokazené a smradľavé veci treba odstrániť z bytu a jeho okolia. V zime i v lete je treba a často vetrať byt. Čistý vzduch osviežuje naše pľúca tak ako naše telo čistá voda. Ten, kto má rád čistotu, zachráni sa pred nemocami.

Musíme najmä dbať na to, aby sme sa nedostali do styku s chorými a jeho vecami. Najčastejšie sa vyskytujúcimi chorobami sú najmä: kiahne, šarlach a dyzentéria. Keď žiak ochorie na takúto chorobu, treba zavolať lekára, a kým to tento nepovolí, nemôže ísť žiak medzi ostatných.

Pri každom onemocnení je potrebné obrátiť sa na lekára.

Veď orať, siať, žať, postaviť dom dokáže iba ten, čo sa to naučil a liečiť ľudí vie iba lekár. Stovky ľudí zomrú len preto, lebo sa neobrátili na lekára, ale na šarlatána.

Pre zdravie je dôležité aj stravovanie. Aj ten najchudobnejší človek sa môže dobre stravovať.

Správne stravovanie nie je také, keď niekto konzumuje rôzne pochúťky, ktoré nie sú výživné alebo konzumuje veľa, ale iba keď konzumuje prosté jedlá v správnom čase a riadne pripravené. Preto sa musia dievčatá naučiť variť.

Pre zdravie človeka je nepriateľom alkohol, lebo keď minie svoje peniaze zaň, potom mu neostáva na stravu. Alkohol je drahý aj pre toho, čo veľa pije a nenahradí každodenný chlieb ani tomu, čo má na to, aby si ho zaobstaral. Preto z hrnca chudobného človeka vytiahne veľké sústo. Rodina potom trie biedu. Alkohol neobsahuje žiadne látky pre správnu výživu. Ten, čo pije veľa, aj ohlúpne. Na každého čaká taký osud, že prestáva byť jeho pánom a ovládať svoju vôľu, stáva sa pijanom. S človekom je to tak, ako so zlodejom. Aj ten najprv ukradne iba ihlu, potom však aj vola.

Ten, ktorého opantá alkohol, spôsobí kľatbu nielen pre svoju rodinu, ale aj pre dedinu, v ktorej žije. Prepíše nielen plat, dom, pôdu, ale aj celej svojej rodine blahobyť a šťastie. Stratí svoju česť, stane sa agresívnym a v stave opitosti spácha mnoho zlých vecí. Nemôže sa spoliehať ani na žobrácku palicu. Každý ním pohrdá preto, lebo žobrákom sa stal vlastnou vinou.

Iba triezvy a morálny život urobí človeka šťastným. Iba triezvi a pracovití občania urobia vlast' šťastnou!

Ďalšia strana obsahovala Návod na vyplňovanie a zaobchádzanie s touto knižkou:

1. Túto knižku vystaví triedny učiteľ, ktorý zodpovedá za správnosť údajov. Matrikárske údaje a údaje o očkovaní musí dokladovať rodič žiaka.
2. Túto knižku má počas školského roka u seba učiteľ, ktorý vyplní medziročné (Vianoce, Veľká noc) známkovanie, podpíše ho a dá ho žiakovi na podpis rodičom. Žiak je povinný podpísanú Knižku vysvedčení vrátiť na najbližší vyučovaci deň.
3. Ak je žiak pokročilý, tak medziročnú informáciu napíše po ľavej strane o jeho prospechu (známky) a vymeškané hodiny. Ak žiak prepadol, tak známky a vymeškané hodiny treba písať po pravej strane toho istého roku s poznámkou „opakuje triedu“.
4. Na konci školského roka známky do Knižky vysvedčení zapisuje takisto učiteľ! Koncoročné známkovanie je zároveň aj vysvedčením, ktoré podpíše riaditeľ školy a opečiatkuje ho. Na konci roka žiak dostane knižku, avšak na začiatku nasledujúceho školského roka je povinný ju vrátiť.
5. Ak žiak opakuje ročník, vtedy koncoročné známky netreba zapisovať, avšak na strane 22 treba poznamenať, že opakuje ročník i to, z ktorého predmetu dostal nedostatočnú. Ak rodič žiada vysvedčenie, učiteľ je povinný mu ho vystaviť zvlášť.
6. Na strane 22 je takisto treba zapísať, ak žiak do školy nechodil kvôli nemo-ci alebo z iných príčin, pričom v ďalšom ročníku sa do školy zapisuje. Ak žiak počas školského roka prechádza na inú školu, treba mu vystaviť prepúšťací list.
7. Tak vianočné a veľkonočné, ako aj koncoročné známky sa musia zhodovať s denníkom prospechu a vymeškaných hodín (triedna kniha).
8. Po skončení opakovania ročníka sa táto Knižka vysvedčení stáva vlastníctvom žiaka. Ak žiak počas roka zo školy vystúpi, treba ju uzavrieť, podpísať a odovzdať mu ju.
9. Vzhľadom na to, že táto Knižka vysvedčení obsahuje pre život žiaka dôležité matrikárske a školské údaje a slúži aj ako vysvedčenie pre prijímacie skúšky na stredné školy, treba ju chrániť a opatrovať.

Poznámka na konci upozorňuje, že známky do knižčok sa nepíšu číslami ale slovné, pričom sa používajú tieto výrazy:

- a) morálne správanie: chváľtebný, dobrý, obstojný
- b) usilovnosť: chváľtebný, premenlivý, nedbalý
- c) prospech: výborný, znamenitý, dobrý, dostatočný, nedostatočný.

Zo všeobecných údajov o žiakovi sme sa dozvedeli meno a priezvisko žiaka, dátum narodenia, náboženské vyznanie a to, či hovorí maďarským alebo aj inými jazykmi, kedy bol zaočkovaný a preočkovaný a koľko rokov chodil do škôlky. Na konci bolo meno otca a jeho povolanie. Knižku vysvedčení môjho otca podpísal učiteľ - v tom čase možno už riaditeľ - Karol Darvaš.

V prvej triede boli dve medziročné hodnotenia - na Vianoce a na Veľkú noc. Hodnotilo sa správanie, usilovnosť a prospech. Zameškané a neospravedlnené vyučovania sa počítali na dni, toľko trvala denná výučba. Obe hodnotenia podpísala triedna učiteľka Locsava Sándorné. To bola už spomenutá Margita rod. Katonová, manželka učiteľa Alexandra Ločavu (Locsava Sándor). Manželky v tom čase prijímali po svadbe nielen priezvisko, ale aj meno manžela, vydatú ženu označovala špeciálna prípona -né.

Prvú triedu otec absolvoval v rokoch 1917 - 1918. Okrem správania a usilovnosti sa hodnotili predmety: náboženstvo a morálka, maďarský jazyk (čítanie a písanie, počty, kreslenie, ručné práce, spev a telesná výchova. Koncoročné vysvedčenie bolo vystavené už 15. júna 1918, čo bolo v sobotu. Soboty bývali v tom čase pracovné. Či vysvedčenia pani učiteľka Ločavová žiakom odovzdala hneď alebo až o dva týždne, nevedno.

Môj otec mal pred sto rokmi na koncoročnom vysvedčení chváľitebné správanie, premenlivú usilovnosť a z predmetov trojky a štvorky. Trojku mal dokonca aj z jeho obľúbeného spevu (mal výborný hudobný sluch, hral na krídlovku) a aj z telesnej výchovy. Učiteľia sa so žiakmi - prvákmi moc „nepárali“, hoci otec, podľa zápisu, chodil do školy poctivo a nevymeškal ani jednu hodinu, čo vzbudzuje isté pochybnosti, lebo s deťmi rodičia počítali pri prácach na poli alebo okolo hospodárstva.

Chceme tiež pripomenúť, že prospech detí bol ovplyvnený aj neznalosťou maďarského jazyka. Totiž v rokoch 1907 až 1918 slovenčina úplne zmizla, lebo platili tzv. Apponyiho zákony a na ich základe sa vyučovacím jazykom stala maďarčina a jej znalosť sa vyžadovala už aj na ľudových školách. Otec v tejto súvislosti spomínal, že keď žiak nevedel odpovedať po maďarsky, tak mu učiteľka otíkla hlavu o tabuľu s poznámkou „buta Tót“ (sprostý Slovák).

Vysvedčenie svojim podpisom vzal na vedomie môj dedo Štefan Barinych. Bolo by zaujímavé vedieť, čo svojmu synovi Pavlovi povedal. Pravdepodobne ho vzal iba na vedomie, lebo väčšina prostých ľudí na vidieku aj tak vzdelanie nepovažovala za potrebné. Stačilo im, aby sa vedeli podpísať, prípadne si niečo poznačiť alebo vypočítať.

Na prvý pohľad by sa zdalo, že otcovo vysvedčenie nebolo nič moc. Ale porovnajme si ho napríklad so slávnym spisovateľom Františkom Hečkom (1905 - 1960), autorom Červeného vína či Drevenej dediny. Mladý František mal v roku 1917 ako 12-ročný žiak ľudovej školy na vysvedčení 10-krát hodnotenie dostatočný a 10-krát dobrý! Pozri:

<http://www.topky.sk/gl/233037/1372803/Aj-najvacsie-osobnosti-nasej-historie-boli-lajdaci-Pozrite-si-unikatne-vysvedceniya-spred-100-rokov->

V druhom až šiestom ročníku sa mali žiaci učiť nasledovné predmety:

- v 2. a 3. ročníku by v maďarskom jazyku pribudla gramatika;
- v 4. a 5. ročníku by pribudli v maďarskom jazyku sloh, zemepis a náuka o hospodárstve;
- v 6. ročníku by ubudol dejepis a pribudli by občianska náuka, geometria, prírodopis, chémia a biológia a náuka o hospodárstve (vedení domácnosti).

Vznik Československa v roku 1918 určite znamenal nahradenie výučby maďarčiny materinským jazykom, ostatné predmety zrejme v rozvrhu zostali.

Ani po vzniku Československej republiky a po príchode nových učiteľov sa nezmenilo nič na pedagogike - otec spomínal, že im otíkali hlavy o tabuľu ďalej, len s oslovením „blbej Slováku“. Otec však ani napriek tomu nezanevrel na Maďarov ani na Čechov.

Kópiu Knižky vysvedčení aj s prekladom z maďarčiny môžu záujemcovia nájsť v múzeu v Kálnici, ktorému sme ju pred časom venovali. Pokiaľ máte aj vy zaujímavé staré vysvedčenie či žiakku knižku, darujte ich, alebo ich kópie, do nášho Kálnického múzea, aby sme vytvorili vlastnú zbierku pamiatok na školstvo v našej obci. Preto všetkým žiakom našej školy prajeme do začínajúceho školského roka len tie najlepšie známky. Žiaci, pamätajte, že o sto rokov môže byť v Kálnických ozvenách aj vaše vysvedčenie!

PhDr. Pavel Barinych, CSc. a Ing. Igor Ďurič, PhD.

Foto: Knižka vysvedčení - Kálnická škola z roku 1912

Poznámky

1) *Értesítő konyvecse je možné prekladať ako Knižka vysvedčení alebo aj ako Informačná knižka.*

2) *Priezvisko Ločava (Locsava) sa dnes na Slovensku nevyskytuje. J.G. Tajovský vo svojich Porekadlách z rôznych kútov Slovenska (1907) píše: Ločava = mláka, povedia na slabý trúnok. Mláka podpísala vysvedčenie Barinovi :, keďže otcovo priezvisko písali v maďarčine v tvare Barínyi. V „Zpráve o slovenskom ev a.v. vyššom gymnásiume Veľko-Revúckom a s ním dočasne spojenom Semenisku učiteľskom na školský rok 1872 - 73“ sa spomína „Sbierka na veselí v Hájníkách p. Jána Ločava s pí. Paulinou Peťka vo výške 4 zlaté 55 krajciarov“. Nevieme, či tento Ján bol Ločava alebo Ločav.*

3) *Priezvisko Katona je veľmi rozšírené na južnom Slovensku, v maďarčine znamená vojak.*

4) *Priezvisko Darvaš / Darvašová je najviac rozšírené na Gemeri. V roku 1995 z 347 nositeľov priezviska žilo 197 v Krásnohorskom Podhradí. Sú to Rómovia.*

Bude Beh oslobodenia Kálnice aj v roku 2018?

Podľa overených písomných dokumentov, ktoré nám dala v origináli dcéra Bohumila (Zdena) Ševčíka, sme sa dozvedeli, že preteky v behu Kálnica - Rakoluby a späť sa konali už v roku 1946, ako cezpoľný beh. Víťazom bol Štefan Stano a preteky sa konali 9. mája. Vlnajšie preteky sa konali po 71 rokoch.

Obecné zastupiteľstvo Kálnice na čele so starostom Ing. Jánom Krchnavým a vlnajším iniciátorom týchto pretekov Mgr. Miroslavom Masárom navrhujú usporiadať ich aj v roku 2018. Úspech a významnosť prezentácie Kálnice ich k tomu zaväzuje. Po schválení vyššie uvedeného zámeru v Obecnom zastupiteľstve bol termín konania behu stanovený na nedeľu - 8. apríl 2018.

Minuloročná neočakávaná veľká účasť 112 pretekárov, z toho 21 Kálničanov, a tiež neregistrovaný beh mnohých žiakov, sú prísľubom ešte väčšej účasti v roku 2018. Niektorí žiaci absolvovali celú trať Kálnica - Rakoluby a späť, kde 15 ročná Sabinka Barteková dobehla v poradí všetkých žien na 3. mieste. Navrhujeme preto organizačnému výboru vypísať preteky aj pre kategóriu žiactva, a to na 1500 m pre 11 - 13 ročných a na 2500 m pre kategóriu 14 - 16 ročných. Takže, žiaci, trénujte! Tiež sa uvažuje o zmene ročníkov v kategóriách dospelých. Prvá kategória 17 - 40 roční, druhá kategória 40 roční a starší.

Vlni štartovalo 21 pretekárov z Kálnice, z toho 15 mužov a medzi Kálničanmi vyhral Miroslav Bušo s časom 00:21:14. V kategórii žien zvíťazila

Zuzana Jánošíková s časom 00:27:03. Veríme, že na budúci rok bude Kálničanov oveľa viac. Pre dobré výsledky a prekonanie osobných rekordov je potrebné začať trénovať už teraz.

Želáme veľa úspechov. **Mgr. Miroslav Masár, riaditeľ pretekov**

PRÍDE MIKULÁŠ

Každý rok sa u nás zastaví Mikuláš,
aby obdaroval deti, ktoré celý rok poslúchali.

Aj tento rok nás navštívi

8. decembra o 16,30 hod.

v Kultúrnom dome v Kálnici.

My, deti materskej a základnej školy,
ho privítame pekným vystúpením,
ktoré sa bude niesť v duchu prichádzajúcich
Vianoc, ale aj v duchu osláv 105. výročia
vzniku základnej školy a 50. výročia vzniku
materskej školy v Kálnici.

Príďte to osláviť spolu s nami.

Budeme sa tešiť.

VIANOČNÝ KONCERT DĽH Bodovanka

Obec Kálnica Vás pozýva na vianočný koncert,
ktorý bude dňa 9.12.2017 o 15:00 hod. v KD Kálnica.
Vstup voľný.

Pozývame Vás na Exotické predvianočné premietanie
a besedu s cestovateľom

Petrom Ondrejovičom z Beckova

ktoré sa uskutoční dňa 17.12.2017
t.j. v nedeľu o 16:00 hod.
v Kultúrnom dome Kálnica.

Obec Kálnica
a Miestny odbor
Matice slovenskej

TJ ZAVAZAN KÁLNICA VÁS POZÝVA
NA

ŠTEFANSKÚ ZÁBAVU

26.12.2017
19,00 hod.
KD Kálnica

Vstupné: 5€

Do tanca hrá skupina **DUO SONET**
Srdečne Vás pozývajú usporiadatelia !

Obec Kálnica **ZŠ a MŠ**
Kálnica

Vianočné trhy s Mikulášom

Piatok 8.12.2017 o 16.30 hod

Vystúpenie detí zo ZŠ a MŠ
Predaj vianočných darčkov
Pohostenie pre deti
Vianočný punč pre dospelých

Za Vašu podporu Vám ďakujú
Kálnické mamičky.
Výťažok z predaja výrobkov
bude venovaný našim deťom zo ZŠ a MŠ.

DHZ KÁLNICA ponáda dňa 13.1.2018 o 20.00 hod v KD Kálnica

VIII. HASIČSKÝ PLES

Do tanca hrá hudobná
skupina RYTMUS

V cene lístka:
TOMBOLA VEČERA, VÍNO, KÁVA
DOMÁCA UKÁŽKA
ZABIJAČKA SPOLOČENSKÝCH
TANCOV

INFORMÁCIE: 0905 427 183, 0907 461 020

Poľovnícke združenie Kálnica
vás srdečne pozýva na

30. POĽOVNÍCKY PLES

dňa 20.1.2018 o 19:00 hod
do Kultúrneho domu v **Kálnici**.

Do tanca hrá hudobná skupina RYTMUS.

V cene vstupenky je:

- poľovnícka večera z diviny
- welcome drink, výborné víno
- káva, sladké a slané občerstvenie
- zlosovateľná vstupenka.

Dalej bude pre vás pripravený aj poľovnícky guláš
a bohatá tombola.

Tešíme sa na vašu účasť.

Objednávanie vstupeniek na tel. čísle :
0903 653 520 alebo 0903 717 138